A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (kilencedik tanács)

2018. december 12. * [i]

„Verseny – Kartellek – A szív- és érrendszeri megbetegedések kezelésére szánt perindopril gyógyszer originális és generikus változatának piaca – Az EUMSZ 101. és EUMSZ 102. cikk megsértését megállapító határozat – A perindopril generikus változatai piacra lépésének késleltetésére vagy akár megakadályozására irányuló megállapodások – A leányvállalatnak az anyavállalat által elkövetett jogsértésben való részvétele – A jogsértés betudása – Egyetemleges felelősség – A bírság felső határa”

A T-677/14. sz. ügyben,

a **Biogaran** (székhelye: Colombes [Franciaország], képviselik: T. Reymond, O. de Juvigny és J. Jourdan ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviselik kezdetben: F. Castilla Contreras, T. Vecchi és B. Mongin, később: F. Castilla Contreras, B. Mongin és C. Vollrath, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

elsődlegesen az EUMSZ 101. és EUMSZ 102. cikk alkalmazására vonatkozó eljárásban (AT.39612 – „perindopril [Servier]” ügy) 2014. július 9-én hozott C(2014) 4955 final bizottsági határozat felperesre vonatkozó részében való megsemmisítésére és másodlagosan az említett határozatban a felperesre kiszabott bírság összegének csökkentése iránt az EUMSZ 263. cikk alapján benyújtott kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (kilencedik tanács),

tagjai: S. Gervasoni elnök (előadó), L. Madise és R. da Silva Passos bírák,

hivatalvezető: G. Predonzani tanácsos,

tekintettel az eljárás írásbeli szakaszára és a 2017. október 5-i tárgyalásra,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: francia.

Ítéletet

I. A jogvita előzményei

A. A perindoprilról

1 A Servier csoport, amelyet a Servier SAS és több leányvállalat alkot (a továbbiakban egyedül vagy együttesen: Servier), kifejlesztette a szív- és érrendszeri megbetegedések kezelésére szánt gyógyszert, a perindoprilt, amely elsősorban a magas vérnyomás és a szívelégtelenség elleni küzdelemre irányul az angiotenzin-konvertáló enzimet (a továbbiakban: ECA) gátló mechanizmus útján.

2 A perindopril gyógyszerhatóanyaga, azaz a célzott kezelési hatásokat kiváltó, biológiailag aktív vegyi anyag egy só formájában van jelen. Kezdetben az erbumin (vagy terc-butilamin) sót használták, amely a Servier által az e só szintézisére alkalmazott eljárás miatt kristályos formájú volt.

1. A molekulára vonatkozó szabadalom

3 A perindopril molekulára vonatkozó szabadalmat (EP0049658. sz. szabadalom, a továbbiakban: 658. sz. szabadalom) 1981. szeptember 29-én jelentették be az Európai Szabadalmi Hivatalnál (ESZH). A 658. sz. szabadalom 2001. szeptember 29-én járt volna le, a szabadalmi oltalmat azonban az Európai Unió több tagállamában, köztük az Egyesült Királyságban is 2003. június 22-ig meghosszabbították, amit a gyógyszerek kiegészítő oltalmi tanúsítványának bevezetéséről szóló, 1992. június 18-i 1768/92/EGK tanácsi rendelet (HL 1992. L 182., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 11. kötet, 200. o.) tett lehetővé. A 658. sz. szabadalmi oltalmat Franciaországban 2005. március 22-ig, míg Olaszországban 2009. február 13-ig hosszabbították meg.

2. Másodlagos szabadalmak

4 1988-ban a Servier emellett a perindopril molekula előállítási eljárására vonatkozó több szabadalmat is bejelentett az ESZH-nál: az EP0308339. sz., az EP0308340. sz., az EP0308341. sz. és az EP0309324. sz. szabadalmat (a továbbiakban: 339. sz., 340. sz., 341. sz., illetve 324. sz. szabadalom), amelyek 2008. szeptember 16-án jártak le.

5 A Servier 2001-ben az erbuminra és annak előállítási eljárásaira vonatkozó újabb szabadalmakat jelentett be az ESZH-nál, köztük az EP1294689. sz. (úgynevezett béta szabadalom, a továbbiakban: 689. sz. szabadalom), az EP1296948. sz. (úgynevezett gamma szabadalom, a továbbiakban: 948. sz. szabadalom) és az EP1296947. sz. szabadalmat (úgynevezett alfa szabadalom, a továbbiakban: 947. sz. szabadalom). Az erbumin alfa kristályos formájára és annak előállítási eljárására vonatkozó 947. sz. szabadalmat 2001. július 6-án jelentették be, az ESZH pedig 2004. február 4-én adta meg a szabadalmat.

3. A második generációs perindopril

6 A Servier 2002-ben megkezdte a második generációs perindopril kifejlesztését, amelyet nem az erbumin, hanem az arginin sóból állított elő. E perindopril-arginintől az eltarthatósági idő – két év helyett három év –, a stabilitás – egyetlen csomagolástípus valamennyi éghajlati övezetben – és a tárolás – különleges feltételek szükségességének hiánya – tekintetében is javulást vártak.

7 A Servier 2003. február 17-én a perindopril-argininre vonatkozó európai szabadalmi bejelentést tett (EP1354873B. sz. szabadalom, a továbbiakban: 873. sz. szabadalom). A 873. sz. szabadalmat 2004. július 17-én adták meg, a lejáratának időpontját pedig 2023. február 17-ben rögzítették. 2006-ban megkezdték a perindopril-arginin uniós piacokra való bevezetését.

B. A felperesről

8 A Biogaran (a továbbiakban: felperes vagy Biogaran), amely a Laboratoires Servier SAS – a Servier SAS leányvállalata – 100%-os tulajdonában lévő leányvállalat, egy 1996-ban alapított generikus gyógyszertársaság, amelynek forgalmazási tevékenysége csaknem kizárólag Franciaországra korlátozódik.

C. A Niche perindoprillal kapcsolatos tevékenységei

9 A Niche Generics Ltd generikus társaság (a továbbiakban: Niche) a perindopril generikus formájának forgalmazása érdekében a Bioglan Generics Ltd mindazon kötelezettségeit és felelősségét átvállalta, amelyek az utóbbi társaság és a Medicorp Technologies India Ltd (a továbbiakban: Medicorp) – amelynek a jogutódja a Matrix Laboratories Ltd (a továbbiakban: Matrix) – között 2001. március 26-án létrejött fejlesztési és licenciamegállapodásból fakadtak (a továbbiakban: Niche-Matrix megállapodás). A Niche-Matrix megállapodás úgy rendelkezett, hogy a két társaság forgalmazza az Unióban a perindopril generikus változatát, azzal, hogy a Matrix elsősorban a perindopril gyógyszerhatóanyagának fejlesztéséért és az azzal való ellátásért, míg a Niche elsődlegesen a forgalombahozatali engedélyek megszerzéséhez szükséges lépések megtételéért, valamint az üzleti stratégiáért felelt.

10 A forgalombahozatali engedélyek iránti kérelmek Niche általi előkészítése érdekében a Matrix 2003 áprilisában átadta a perindopril gyógyszerhatóanyagának egy vizsgálati tételét és a vonatkozó hatóanyag-törzsadatokat.

11 Az Unichem Laboratories Ltd (a továbbiakban: Unichem), amely a Niche anyavállalata, a perindopril végleges gyógyszerformájának gyártásáért felelt a Medicorppal (azóta Matrix) 2003. március 27-én kötött, a perindopril tabletták fejlesztéséről és gyártásáról szóló megállapodás értelmében, amellyel az utóbbi társaság vállalta a perindopril gyógyszerhatóanyagának kifejlesztését és az azzal való ellátást.

D. A perindoprilra vonatkozó jogvitákról

1. Az ESZH előtti jogviták

12 Tíz generikus társaság, köztük a Niche 2004-ben felszólalt az ESZH előtt a 947. sz. szabadalommal szemben e szabadalom egészének megvonása érdekében, az újdonság és a feltalálói tevékenység hiányára, valamint a találmány leírásának elégtelenségére alapított jogalapokra hivatkozva. A Niche ugyanakkor 2005. február 9-én visszalépett a felszólalási eljárástól.

13 2006. július 27-én az ESZH felszólalási osztálya a Servier eredeti igénypontjainak enyhe módosítását követően megerősítette a 947. sz. szabadalom érvényességét (a továbbiakban: az ESZH 2006. július 27-i határozata). Hét társaság fellebbezést nyújtott be e határozattal szemben. A 2009. május 6-i határozatával az ESZH műszaki fellebbezési tanácsa hatályon kívül helyezte az ESZH 2006. július 27-i határozatát és megvonta a 947. sz. szabadalmat. Az e határozattal szemben a Servier által benyújtott felülvizsgálati kérelmet 2010. március 19-én elutasították.

14 A Niche emellett 2004. augusztus 11-én felszólalással élt az ESZH előtt a 948. sz. szabadalommal szemben, 2005. február 14-én azonban visszalépett az eljárástól.

2. A nemzeti bíróságok előtti jogviták

15 A 947. sz. szabadalom érvényességét a generikus társaságok ezenfelül bizonyos tagállamok, többek között Hollandia és az Egyesült Királyság bíróságai előtt is vitatták.

16 2004. június 25-én a Servier szabadalombitorlási keresetet indított a Niche-sel szemben az Egyesült Királyságban a High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (patents court) (felsőbíróság [Anglia és Wales], kancelláriai kollégium [szabadalmi bíróság], Egyesült Királyság) előtt a Niche 339., 340. és 341. sz. szabadalmaira hivatkozva, miután a Niche forgalombahozatali engedély iránti kérelmeket nyújtott be az Egyesült Királyságban a perindopril olyan generikus változata tekintetében, amelyet a Niche-Matrix megállapodás alapján a Matrixszal folytatott partneri együttműködés keretében fejlesztettek ki. 2004. július 9-én a Niche értesítette a Servier-t a 947. sz. szabadalom megsemmisítése iránti viszontkeresetéről.

17 A High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (patents court) (felsőbíróság [Anglia és Wales], kancelláriai kollégium [szabadalmi bíróság]) előtt az állítólagos bitorlás megalapozottságának tárgyában tartandó tárgyalást végül 2005. február 7-re és 2005. február 8-ra tűzték ki, de az csak fél napig tartott a Servier és a Niche között 2005. február 8-án létrejött egyezség miatt, amellyel befejeződött az e két fél közötti peres eljárás.

18 A Niche folyamatosan tájékoztatta a Matrixot e peres eljárás alakulásáról, amelyben a Matrix részt is vett azzal, hogy a Niche nevében iratokat nyújtott be a High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (patents court) (felsőbíróság [Anglia és Wales], kancelláriai kollégium [szabadalmi bíróság]) elé. A Servier emellett 2005. február 7-én hivatalos figyelmeztető levelet küldött a Matrixnak, amely levélben felrótta neki a 339., 340. és 341. sz. szabadalom megsértését, és bitorlási kereset indítását helyezte kilátásba.

19 Egyébiránt 2004 őszén a Servier elkezdte fontolóra venni a Niche felvásárlását. A Servier e célból átvilágítást rendelt el, amelynek első szakasza 2005. január 10-én zárult le, amikor is a Servier a Niche-ben való részesedések felvásárlására irányuló, ajánlati kötöttségtől mentes 15 és 45 millió font sterling (GBP) közötti összegű ajánlatot tett. Az átvilágítás második – 2005. január 21-én lefolytatott – szakaszát követően a Servier 2005. január 31-én szóban tájékoztatta a Niche-t arról, hogy a továbbiakban nem kívánja felvásárolni.

E. Az egyezségekről

1. A Niche, az Unichem, a Matrix és a Servier között létrejött, egyezség útján történő vitarendezésről szóló megállapodásokról

20 A Servier a generikus gyógyszerek piacán tevékeny több társasággal fennálló szabadalmi jogvitáinak egyezség útján történő rendezéséről szóló számos megállapodást (a továbbiakban: egyezség) kötött.

21 2005. február 8-án a Servier egyezséget kötött a Niche-sel és az Unichemmel (a továbbiakban: egyezség vagy a Servier és a Niche közötti egyezség). Az egyezség területi hatálya minden olyan országra kiterjedt, ahol a 339., 340., 341. és 947. sz. szabadalom fennállt (az egyezség 3. cikke).

22 Ezen egyezséggel a Niche és az Unichem vállalta, hogy tartózkodik olyan generikus perindopril előállításától, más társaság útján történő előállíttatásától, birtoklásától, importálásától, a vele való ellátástól vagy az erre irányuló ajánlattételtől, valamint a vele történő rendelkezéstől, amelyet a Niche

által kifejlesztett és a Servier által a 339., 340. és 341. sz. szabadalom bitorlásának tekintett eljárással vagy ehhez alapvetően hasonló eljárással, vagy bármilyen más olyan eljárással állítottak elő, amely a 339., 340. és a 341. sz. szabadalom bitorlásával járhat (a továbbiakban: vitatott eljárás) e szabadalmak helyi lejáratáig (az egyezség 3. cikke) (a továbbiakban: forgalmazástilalmi kikötés). Ezzel szemben az egyezség kimondta, hogy az említett szabadalmak lejáratát követően szabadon forgalmazhatják a vitatott eljárással előállított perindoprilt, anélkül hogy ezzel szabadalombitorlást valósítanának meg (az egyezség 4. és 6. cikke). A Niche emellett a szabadalmak lejárati időpontjáig, azaz legkésőbb 2005. június 30-ig köteles volt megszüntetni, felmondani vagy felfüggeszteni a már megkötött minden olyan szerződését, amely a vitatott eljárással előállított perindoprilra és e perindopril forgalombahozatali engedélye iránti kérelmekre vonatkozott (az egyezség 11. cikke). Egyébiránt a Niche és az Unichem vállalta, hogy nem nyújt be a vitatott eljárással előállított perindopril forgalombahozatali engedélye iránti kérelmet, és nem nyújt segítséget harmadik felek számára ilyen forgalombahozatali engedély megszerzéséhez (az egyezség 10. cikke). Végül tartózkodniuk kellett a 339., 340., 341., 947., 689. és 948. sz. szabadalommal kapcsolatos érvénytelenségi vagy nemleges megállapítási eljárás indításától e szabadalmak lejáratáig, kivéve ha erre a szabadalombitorlási eljárás keretében előterjesztett védekezésben hivatkoznak (az egyezség 8. cikke) (a továbbiakban: meg nem támadási kikötés). A Niche ezenfelül beleegyezett abba, hogy visszavonja a 947. és 948. sz. szabadalommal szemben az ESZH előtt emelt felszólalásait (az egyezség 7. cikke).

23 Mindezek ellenében a Servier vállalta, hogy egyrészt nem indít a 339., 340., 341. és a 947. sz. szabadalmakkal kapcsolatos bitorlási keresetet a Niche-sel vagy annak partnereivel és az Unichemmel szemben az egyezség megkötése előtti állítólagos bitorlási cselekmények tekintetében (az egyezség 5. cikke) (a továbbiakban: követeléstilalmi kikötés), másrészt pedig két részletben 11,8 millió GBP összeget folyósít a Niche és az Unichem részére (az egyezség 13. cikke). Ez az összeg képezte az ellenértékét a Niche és az Unichem kötelezettségvállalásainak, valamint a „Niche és az Unichem abból fakadó jelentős költségeinek és esetleges felelősségének, hogy megszüntetik a [vitatott] eljárással előállított perindoprilra vonatkozó fejlesztési programjukat”.

24 Emellett a Servier szintén 2005. február 8-án egyezséget kötött a Matrixszal (a továbbiakban: Matrix egyezség), amely egy, az Európai Gazdasági Térségen (EGT) kívüli állam kivételével minden olyan országra kiterjedt, ahol fennállt a 339., 340., 341. és 947. sz. szabadalom (az egyezség 1. szakasza (1) bekezdésének xiii. pontja).

25 A Matrix egyezséggel a Matrix vállalta, hogy e szabadalmak helyi lejáratáig tartózkodik a vitatott eljárással előállított perindopril előállításától, más társaság útján történő előállíttatásától, birtoklásától, importálásától, a vele való ellátástól vagy az erre irányuló ajánlattételtől, valamint a vele történő rendelkezéstől (az egyezség 1. és 2. cikke). Ezzel szemben az egyezség kimondta, hogy a Matrix az említett szabadalmak lejáratát követően szabadon forgalmazhatja a vitatott eljárással előállított perindoprilt, anélkül hogy ezzel szabadalombitorlást valósítana meg (az egyezség 4. cikke). A Matrix emellett a szabadalmak lejárati időpontjáig, azaz legkésőbb 2005. június 30-ig köteles volt megszüntetni, felmondani vagy felfüggeszteni a már megkötött minden olyan szerződését, amely a vitatott eljárással előállított perindoprilra és e perindopril forgalombahozatali engedélye iránti kérelmekre vonatkozott (az egyezség 7. és 8. cikke). Emellett vállalta, hogy nem nyújt be a vitatott eljárással előállított perindopril forgalombahozatali engedélye iránti kérelmet, és nem nyújt segítséget harmadik felek számára ilyen forgalombahozatali engedély megszerzéséhez (az egyezség 6. cikke). Végül a Matrixnak tartózkodnia kellett a 339., 340., 341., 947., 689. és a 948. sz. szabadalommal kapcsolatos érvénytelenségi vagy nemleges megállapítási eljárás indításától e szabadalmak lejáratáig, kivéve ha erre a szabadalombitorlási eljárás keretében előterjesztett védekezésben hivatkozik (az egyezség 5. cikke).

26 Mindezek ellenében a Servier vállalta, hogy egyrészt nem indít a 339., 340., 341. és a 947. sz. szabadalmakkal kapcsolatos bitorlási keresetet a Matrixszal szemben a Matrix megállapodás megkötése előtti állítólagos bitorlási cselekmények tekintetében (az egyezség 3. cikke), másrészt pedig két részletben 11,8 millió GBP összeget folyósít a Matrix részére (az egyezség 9. cikke). Ez az összeg

képezte az ellenértékét a Matrix kötelezettségvállalásainak, valamint a „Matrix abból fakadó jelentős költségeinek és esetleges felelősségének, hogy megszünteti a [vitatott] eljárással előállított perindoprilra vonatkozó fejlesztési programját”.

2. A Niche és a Biogaran között létrejött megállapodásról

27 2005. február 8-án (a Servier és a Niche közötti egyezség megkötésének napján) a Niche és a Biogaran licencia- és ellátási megállapodást kötött három termékdokumentáció (vagyis a termékekkel kapcsolatban a Niche birtokában lévő, a forgalombahozatali engedély megszerzéséhez szükséges valamennyi információ és/vagy adat) Niche részéről a Biogaran részére történő átadásáról, valamint egy már meglévő forgalombahozatali engedélyről, amelyek ellenértékeként a Biogaran 2,5 millió GBP összeget fizetett a Niche számára (a továbbiakban: Biogaran megállapodás).

28 A Biogaran megállapodás értelmében a Niche vállalta, hogy a forgalombahozatali engedély Franciaországban, Egyesült Királyságban és egy, az EGT-n kívüli országban való megszerzése érdekében a Biogaran általi kizárólagos felhasználásra, míg a világ többi része tekintetében nem kizárólagos felhasználásra átadja a Biogaran számára az A termék termékdokumentációját. A B és a C termékkel kapcsolatos másik kettő termékdokumentációt illetően ezek átadására az egész világra kiterjedően nem kizárólagos jelleggel került sor. Ami konkrétan a B terméket illeti, a Niche beleegyezett a franciaországi forgalombahozatali engedély Biogaran számára való átadásába. A Biogaran megállapodás előírása szerint a forgalombahozatali engedélyeinek megszerzését követően a Biogarannak a Niche-től kellett megrendelnie a szóban forgó termékeket (a megállapodás 2.2. cikke). A megállapodás 2.5. cikke értelmében a Niche vállalta, hogy átadja a Biogaran számára a nála lévő vagy az ellenőrzése alatt álló mindazon információkat és adatokat, amelyek a vonatkozó forgalombahozatali engedélyek megszerzéséhez szükséges termékdokumentációt alkotják. A Biogarannak ezenfelül minden észszerű erőfeszítést meg kellett tennie annak érdekében, hogy a megfelelő időpontban megrendelje a terméket vagy a termékeket, ezáltal lehetővé téve a Niche számára, hogy e megállapodás teljes időtartama alatt fenntarthassa folyamatos termelési rendszerét (a megállapodás 4.1. cikke). Ezzel szemben a Biogaran megállapodás úgy rendelkezett, hogy e megállapodás automatikusan megszűnik, ha 18 hónapos határidőn belül nem szerzik meg a forgalombahozatali engedélyeket (a megállapodás 14.4. cikke). Ehhez hasonlóan a megállapodás előírta, hogy egyik fél sem jogosult a károk megtérítésére a megállapodás 14.2. és a 14.4. cikkével összhangban történő megszűnés esetén.

29 A Biogaran megállapodás 2.3. cikke a termékdokumentációért nyújtandó ellenszolgáltatásként 2,5 millió GBP összeg Biogaran általi kifizetését írta elő, és rögzítette a fizetés részletes szabályait, amelyek értelmében a Biogaran köteles volt a Niche számára legkésőbb 2005. február 14-ig 1,5 millió GBP-t, míg legkésőbb 2005. október 5-ig 1 millió GBP-t folyósítani, amely időpontok megegyeztek a Servier és a Niche közötti egyezségben a 11,8 millió GBP kifizetésére megállapított időpontokkal.

F. Az ágazati vizsgálatról

30 2008. január 15-én az Európai Közösségek Bizottsága úgy határozott, hogy [az EUMSZ 101. és EUMSZ 102. cikkben] meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.) 17. cikkének rendelkezései alapján vizsgálatot indít a gyógyszeripari ágazatban, hogy azonosítsa egyrészt az említett ágazatbeli – a piacra lépő új gyógyszerek számával mért – innováció terén mutatkozó lassulás okait, másrészt pedig bizonyos generikus gyógyszerek kései piacra lépésének okait.

31 A Bizottság 2008. november 28-án előzetes jelentést tett közzé a vizsgálatának eredményeiről, amelyet nyilvános konzultáció követett. A Bizottság 2009. július 8-án közleményt fogadott el, amelynek tárgya a gyógyszeripari ágazatra vonatkozó vizsgálati jelentésének összefoglalása volt. E közleményben a Bizottság többek között jelezte, hogy továbbra is nyomon kell követni az originális és a generikus társaságok közötti szabadalmi jogvitákban kötött egyezségeket annak érdekében, hogy jobban megértsék azok alkalmazását, valamint hogy azonosítsák azokat a megállapodásokat, amelyek az uniós fogyasztók kárára hátráltatják a generikus gyógyszerek piacra lépését, és a versenyszabályok megsértésének minősülhetnek. A Bizottság ezt követően a szabadalmakkal kapcsolatos egyezségek felügyeletéről szóló hat jelentést készített.

G. Az igazgatási eljárásról és a megtámadott határozatról

32 2008. november 24-én a Bizottság előre be nem jelentett ellenőrzést végzett az érintett társaságok helyiségeiben. A Bizottság 2009 januárjában több társasághoz tájékoztatás iránti kérelmet intézett.

33 2009. július 2-án a Bizottság a Servier-vel és a felperessel, valamint más generikus társaságokkal szembeni eljárás megindításáról szóló határozatot fogadott el.

34 2009 augusztusában, majd 2009 decembere és 2012 májusa között a Bizottság több alkalommal tájékoztatást kért a Servier-től és a Niche-től egyaránt. Miután a Servier két alkalommal is megtagadta a Biogaran megállapodásra vonatkozó információk átadását, a Bizottság az 1/2003 rendelet 18. cikkének (3) bekezdésén alapuló határozatot fogadott el, amelyben számos információ Bizottság számára való megküldését kérte. E kérelemre 2011. november 7-én adtak választ.

35 2012. július 27-én a Bizottság több társaságnak – köztük a felperesnek – címzett kifogásközlést fogadott el, amelyre a felperes 2013. január 14-én válaszolt.

36 Az érintett társaságok, köztük a felperes meghallgatására 2013. április 15. és 2013. április 18. között került sor.

37 2013. december 18-án a Bizottság hozzáférést engedett a kifogásközlést követően szélesebb körben gyűjtött vagy feltárt bizonyítékokhoz, és megküldte a tényállást, amelyre a felperes 2014. január 21-én válaszolt.

38 A meghallgatási tisztviselő 2014. július 7-én nyújtotta be a végleges jelentését.

39 2014. július 9-én a Bizottság az EUMSZ 101. és EUMSZ 102. cikk alkalmazására vonatkozó eljárásban (AT.39612 – „perindopril [Servier]” ügy) meghozta a C(2014) 4955 final határozatot (a továbbiakban: megtámadott határozat).

40 A megtámadott határozat 1. cikke megállapítja, hogy az Unichem – beleértve a leányvállalatát, a Niche-t is – és a Servier – beleértve a leányvállalatát, a Biogarant is – megsértette az EUMSZ 101. cikket azzal, hogy részt vett a szabadalmi jogviták fordított kifizetés ellenében kötött egyezséggel való rendezésében, amely egyezség Horvátország és Olaszország kivételével valamennyi tagállamra kiterjedt, és amely 2005. február 8-tól volt hatályos (kivéve Lettországot, ahol 2005. július 1 -jétől, Bulgáriát és Romániát, ahol 2007. január 1-jétől, valamint Máltát, ahol 2007. március 1-jétől), és amely egyezség hatálya 2008. szeptember 15-én szűnt meg (kivéve Hollandiát, ahol 2007. március 1-jén, valamint az Egyesült Királyságot, ahol 2007. július 6-án szűnt meg a hatálya).

41 A Bizottság megállapítása szerint a Biogaran megállapodás a Niche arról való meggyőzésére irányuló további ösztönzést jelentett, hogy az a jövőben ne lépjen a piacra, és e megállapodás rámutatott arra, hogy a Biogaran közvetlenül részt vett az anyavállalata, a Servier által elkövetett jogsértésben.

42 A Bizottság ugyanis a megtámadott határozat 1349–1354. pontjában úgy vélte, hogy a nettó értékátruházáson felül a Servier további ösztönzést nyújtott a Niche számára a Biogaran megállapodás révén. A Bizottság hangsúlyozta, hogy 2005. február 8-án, azaz a Servier és Niche közötti egyezség megkötésével megegyező napon a Niche emellett megkötötte a Biogaran megállapodást, és hogy e szerződés keretében a Biogaran 2,5 millió GBP-t folyósított a Niche-nek a termékdokumentációk átadásának, valamint a perindoprilhoz nem kapcsolódó gyógyszerkészítmények forgalombahozatali engedélyének ellenértékeként.

43 A megtámadott határozat 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerint a Servier-re és a Biogaranra egyetemlegesen 131 532 600 euró összegű bírságot szabtak ki. A Biogarannak emellett ugyanezen határozat 8. cikke értelmében tartózkodnia kellett a megállapított és szankcionált jogsértés megismétlésétől, továbbá minden olyan cselekménytől és magatartástól, amelynek azonos vagy hasonló célja vagy hatása van.

II. Az eljárás és a felek kérelmei

44 A Törvényszék Hivatalához 2014. szeptember 19-én benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.

45 A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

– a felperest érintő részükben semmisítse meg a megtámadott határozat 1., 7. és 8. cikkét;

– másodlagosan korlátlan felülvizsgálati jogkörében eljárva lényegesen csökkentse a felperessel szemben kiszabott bírság összegét;

– állapítsa meg, hogy a Servier által benyújtott kereset keretében megtámadott határozat egészben vagy részben való megsemmisítésében megnyilvánuló kedvezmény megilleti a felperest, és korlátlan felülvizsgálati jogkörének keretében alkalmazza ennek valamennyi jogkövetkezményét;

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

46 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:

– utasítsa el a keresetet;

– a felperest kötelezze a költségek viselésére.

III. Az elfogadhatóságról

A. A harmadik kereseti kérelemről, amellyel a felperes azt kéri, hogy a Servier által benyújtott kereset keretében megtámadott határozat egészben vagy részben való megsemmisítésében megnyilvánuló kedvezmény illesse meg a felperest

47 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az Európai Unió Bírósága alapokmányának 21. cikke és a Törvényszék 1991. május 2-i eljárási szabályzata 44. cikke 1. §-ának c) pontja értelmében minden keresetlevélnek tartalmaznia kell a jogvita tárgyát és a felhozott jogalapok rövid ismertetését.

48 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ezen információnak kellően egyértelműnek és pontosnak kell lennie, hogy lehetővé tegye az alperes számára védekezésének előkészítését és a Törvényszék számára a keresetről való határozathozatalt. Ugyanez vonatkozik minden kereseti kérelemre, amelyet olyan jogalapokkal és érvekkel kell ellátni, amelyek lehetővé teszik úgy az alperes, mint a bíró számára a

kérelem megalapozottságának értékelését (lásd: 1994. július 7-i Dunlop Slazenger kontra Bizottság ítélet, T-43/92, EU:T:1994:79, 183. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Így a kereset elfogadhatóságához az szükséges, hogy azok a lényeges ténybeli és jogi körülmények, amelyeken a kereset alapul, legalább röviden, de összefüggően és érthetően kitűnjenek magából a keresetlevél szövegéből. E tekintetben, míg a keresetlevél szövegének egyes pontjait ugyan alátámaszthatják és kiegészíthetik a csatolt iratok meghatározott részeire történő hivatkozások, a más, akár a keresetlevélhez mellékelt iratokra való általános hivatkozás nem pótolhatja a jogi érvelés azon lényegi elemeinek hiányát, amelyeknek a fent említett rendelkezések szerint a keresetlevélben kell szerepelniük. Továbbá nem a Törvényszéknek kell a mellékletekben megkeresnie és azonosítania azokat a jogalapokat és érveket, amelyek meglátása szerint a kereset alapját képezhetik, mivel e mellékleteknek tisztán bizonyító és kisegítő szerepük van (lásd: 2007. szeptember 17-i Microsoft kontra Bizottság ítélet, T-201/04, EU:T:2007:289, 94. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). *A fortiori*, a keresetlevélnek egy másik – jóllehet összefüggő ügy keretében előterjesztett – kereset alátámasztása érdekében hivatkozott jogalapokra és érvekre való általános utalása nem tesz eleget a fent említett követelménynek (2011. március 24-i Legris Industries kontra Bizottság ítélet, T-376/06, nem tették közzé, EU:T:2011:107, 32. pont).

49 A jelen esetben meg kell állapítani, hogy a keresetlevélnek a mai napon hozott Servier és társai kontra Bizottság ítélet (T-691/14) alapjául szolgáló ügy keretében benyújtott kereset alátámasztása érdekében hivatkozott jogalapokra és érvekre való általános, további kifejtés vagy magyarázat nélküli utalása nem tesz eleget a fent említett követelménynek.

50 Másodszor, annak feltételezése esetén, hogy a keresetlevél harmadik kereseti kérelmével a felperes azon ítélkezési gyakorlatra kívánt hivatkozni, amely szerint az uniós bíróságnak meg kell állapítania, hogy a valamely társaság tekintetében kimondott megsemmisítésben megnyilvánuló kedvezmény a vele egy gazdasági egységet alkotó másik társaságot is megilleti (2013. január 22-i Bizottság kontra Tomkins ítélet, C-286/11 P, EU:C:2013:29, 43. és 44. pont), amint azt a felperes a válaszában állítja, e kérelemnek nem lehet helyt adni. A mai napon hozott Servier és társai kontra Bizottság ítéletében (T-691/14) a Törvényszék ugyanis elutasította a keresetet a Servier és a Niche közötti egyezségre vonatkozó részében. A felperes tehát nem hivatkozhat a saját javára a megtámadott határozatnak a Servier által benyújtott kereset keretében történő megsemmisítésében megnyilvánuló kedvezményre.

51 A fentiekből az következik, hogy a felperes harmadik kereseti kérelmét, amely a Servier kereseti kérelmeinek és beadványainak sajátjaként való felhasználására irányul, el kell utasítani.

B. Az ellenkérelem egyes mellékleteinek és az e kérelemben benyújtott bizonyítékoknak az elfogadhatóságáról

1. A felek érvei

52 Válaszában a felperes mindenekelőtt azt állítja, hogy a Bizottság az ellenkérelmében új dokumentumokat és érveket terjesztett elő a megtámadott határozatban kifejtett álláspontjának alátámasztása érdekében. A 40 oldalas ellenkérelem ugyanis részben új ténybeli elemeken alapul, elsősorban a megtámadott határozat alátámasztása érdekében, amely utóbbi a 919-ből mindössze 6 oldalon foglalkozik a Biogarannal. Az ítélkezési gyakorlat alapján a felperes azt állítja, hogy az új információk bírósági eljárásban való felhasználása sérti a védelemhez való jogot.

53 A felperes az ellenkérelem egyes mellékleteinek elfogadhatatlannak nyilvánítását kérte azon az alapon, hogy e mellékletek közül 23 angol nyelvű, és azokat nem fordították le az eljárás nyelvére, azaz franciára.

54 A Bizottság vitatja, hogy a megtámadott határozat jogszerűségének alátámasztása érdekében új bizonyítékokat terjesztett volna elő, és hogy nem tett volna eleget az indokolási kötelezettségének. A megtámadott határozat az 561–569. és az 1351–1354. preambulumbekezdésben ugyanis részletes magyarázatot nyújt a Biogaran megállapodás és az egyezség között fennálló kapcsolatról.

55 A Bizottság szerint a Biogaran megállapodás és az egyezség közötti kapcsolatot megerősítő három körülmény nem minősíthető „újnak”, mivel azok szerepelnek a megtámadott határozatban, vagy levezethetők magának a határozatnak a megállapításaiból. Először is, a megtámadott határozat 532. és 538. preambulumbekezdése megemlíti M. vezető szerepét a Niche és a Servier közötti tárgyalásokban. Ezt követően a megtámadott határozat 577. preambulumbekezdése említést tesz a Niche azon igényével kapcsolatos megbeszélésekről, hogy a Matrixnak járónál magasabb összeget kapjon. Végül a megtámadott határozat 979. preambulumbekezdése azt is megemlíti, hogy Biogaran szerepet játszott a Servier, valamint a Lupin Ltd generikus társaság közötti kapcsolatokban.

2. A Törvényszék álláspontja

56 A felperes azt állítja, hogy a Bizottság a védelemhez való jog tiszteletben tartásának elvét megsértve hivatkozik az ellenkérelmében a megtámadott határozatban kifejtett álláspontját alátámasztó új dokumentumokra és érvekre az indokolás elégtelenségének orvoslása érdekében.

57 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a megsemmisítés iránti kereset folyamán a Bizottság a megtámadott határozat alátámasztása érdekében nem terjeszthet elő új, a határozatban nem említett terhelő bizonyítékot. Ugyanakkor a Bíróság és a Törvényszék elismerte, hogy a megtámadott határozat kibocsátója a peres eljárásban tehet pontosításokat annak érdekében, hogy kiegészítsen egy, már önmagában elégséges indokolást, mivel e pontosítások hasznosak lehetnek a határozat indokolásának az uniós bíróság által elvégzett belső felülvizsgálata szempontjából, amennyiben lehetővé teszik az intézmény számára, hogy kifejtse a határozatának alapjául szolgáló indokokat (lásd ebben az értelemben: 2000. november 16-i Finnboard kontra Bizottság ítélet, C-298/98 P, EU:C:2000:634, 46. pont; 2011. július 13-i ThyssenKrupp Liften Ascenseurs kontra Bizottság ítélet, T-144/07, T-147/07–T-150/07 és T-154/07, EU:T:2011:364, 146–149. pont; 2012. szeptember 27-i Ballast Nedam kontra Bizottság ítélet, T-361/06, EU:T:2012:491, 49. pont).

58 A jelen esetben a Bizottság nem sértette meg sem az indokolási kötelezettségét, sem a felperes védelemhez való jogát azzal, hogy az ellenkérelmében pontosításokat tett. Az ellenkérelemben felhozott és a felperes által „újnak” minősített ténybeli elemek ugyanis a Bizottság azon álláspontjának alátámasztására korlátozódnak, amely szerint kapcsolat van a Biogaran megállapodás és az egyezség között, és ezek az elemek egyértelműen kitűnnek a megtámadott határozatból.

59 Ami először is azt a kérdést illeti, hogy a Bizottság előterjeszthetett-e kiegészítő valószínűsítő körülményeket a Biogaran és a Servier egyes munkavállalóinak a Biogaran megállapodásra és az egyezségre irányuló tárgyalásokban való részvételére vonatkozóan, meg kell jegyezni, hogy a megtámadott határozatban többször említett (566. és 1351. preambulumbekezdés) 2005. február 4-i elektronikus levél (amelyet az ellenkérelem B.10. melléklete tartalmaz) alátámasztja, hogy egyrészt a Niche részéről M. szerepet játszott a megállapodásra és az egyezségre irányuló tárgyalásokban (lásd még: a megtámadott határozat 538. preambulumbekezdése), és másrészt hogy az említett levelet másolatban megkapó L., a Servier csoport jogi igazgatója, részt vett a megbeszéléseken. Ugyanezen elektronikus levélből kitűnik, hogy az a személy, aki a felperes nevében a Biogaran megállapodásra irányuló tárgyalásokat folytatta, egyúttal a Servier által a Matrixnak 2005. február 7-én – egy nappal az egyezség létrejötte előtt – megküldött felszólító levél aláírója is volt.

60 Emellett a Matrix és a Niche közötti tárgyalásokat, valamint a Niche-nek a Matrixnak járónál magasabb összegre vonatkozó igényét illetően a Bizottság helyesen mutat rá arra, hogy ezek az információk kitűnnek a megtámadott határozat 577. preambulumbekezdéséből.

61 Végül a Biogaran egyik vezetőjének a Servier, valamint a Lupin generikus társaság közötti egyezség megkötésében játszott állítólagos szerepét illetően a Bizottság az ellenkérelmében válaszolhat a felperes érveire, ha a felperes azt kívánja alátámasztani, hogy a Bizottság álláspontja – vagyis hogy a megtámadott határozat a Biogarannak kívánta betudni a Servier tevékenységeiért való felelősséget – jogilag téves (lásd ebben az értelemben: 2011. július 13-i ThyssenKrupp Liften Ascenseurs kontra Bizottság ítélet, T-144/07, T-147/07–T-150/07 és T-154/07, EU:T:2011:364, 146–149. pont; 2012. szeptember 27-i Ballast Nedam kontra Bizottság ítélet, T-361/06, EU:T:2012:491, 49. és 50. pont). A Bizottság ugyanis P. B., a Biogaran alapító elnökének a Servier és a Lupin közötti megállapodásban játszott szerepére utal annak szemléltetése érdekében, hogy a Biogaran felelőssége nem az anyavállalatának felrótt magatartásokon, hanem a jogsértésben való közvetlen részvételén alapul.

62 Ami az ellenkérelem bizonyos mellékleteinek elfogadhatóságát illeti, a felperes arra hivatkozik, hogy a szóban forgó dokumentumokat angolul fogalmazták meg, és azokat nem látták el az eljárás nyelvén, azaz franciául készült fordításokkal.

63 A Törvényszék 1991. május 2-i eljárási szabályzatának az ellenkérelem benyújtásakor hatályos változata 35. cikke 3. §-ának első és második bekezdése értelmében az eljárás nyelvét kell használni különösen a felek beadványaiban és szóbeli előadásaiban, beleértve a mellékelt iratokat és dokumentumokat is, továbbá minden más nyelven megfogalmazott, benyújtott vagy mellékelt irathoz és dokumentumhoz csatolni kell azoknak az eljárás nyelvén készített fordítását is. A Törvényszék hivatalvezetőjének szóló, 2007. július 5-i szolgálati utasítások 7. cikke (5) bekezdésének második albekezdése előírja, hogy ha az eljárási irathoz mellékelt iratoknak az eljárás nyelvén készített fordítását nem csatolták, a hivatalvezető e hiány pótlására felhívja az érintett felet, ha ez a fordítás az eljárás szabályszerű lefolyásának céljából szükségesnek tűnik. A Törvényszék előtti felek részére szóló, 2012. január 24-i gyakorlati útmutató (HL 2012. L 68., 23. o.) 64. és 68. pontjából az következik, hogy amennyiben az ellenkérelem nem felel meg azon alaki követelménynek, amely szerint az eljárási nyelvtől eltérő nyelven megfogalmazott irathoz csatolni kell az eljárás nyelvén készített fordítást, észszerű határidőt tűznek ki a hiánypótlásra.

64 E rendelkezésekre tekintettel meg kell állapítani, hogy amennyiben azt valamely fél nem kérte, a hivatalvezetőnek csupán akkor kell az eljárás nyelvén készített fordítás csatolására felhívnia az érintett felet, ha ez a fordítás az eljárás szabályszerű lefolyásának céljából szükségesnek tűnik (lásd ebben az értelemben: 2010. június 15-i Mediaset kontra Bizottság ítélet, T-177/07, EU:T:2010:233, 37. pont).

65 A jelen esetben rá kell mutatni arra, hogy a felperes nem kérte kifejezetten a Törvényszéket arra, hogy hívja fel a Bizottságot az angolul készült ellenkérelem mellékleteinek a jelen ügy eljárási nyelvére, azaz franciára történő lefordítására. A felperes pusztán vitatta e mellékletek elfogadhatóságát arra hivatkozva, hogy azokat nem az eljárás nyelvén készítették. Mindazonáltal a Bizottság a 2015. szeptember 28-i levelében az ellenkérelem benyújtását követően észszerű időn belül megküldte a Törvényszék hivatalvezetőjének az említett mellékletek francia nyelvű fordítását. Ráadásul a felperes a tárgyaláson nyilatkozhatott ezekről az iratokról. Ezért, anélkül hogy szükség lenne annak eldöntésére, hogy az eljárás szabályszerű lefolyásához szükség volt-e erre a fordításra, a felperes által a szóban forgó mellékletekkel szemben emelt elfogadhatatlansági kifogást mindenképpen el kell utasítani.

66 Ezért a felperes által emelt elfogadhatatlansági kifogásokat el kell utasítani.

IV. Az ügy érdeméről

67 Kereseti kérelmeinek alátámasztása érdekében a felperes három jogalapra hivatkozik. Először is azt állítja, hogy a megtámadott határozat nem bizonyítja a versenyszabályok megsértésében való részvételét. Másodszor, a felperes vitatja a Bizottság azon tényértékelését, amely szerint a Biogaran megállapodás további ösztönző előnyt jelentett. Harmadszor, azt állítja, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot, amikor bírságot szabott ki vele szemben. Először a második jogalapot, ezt követően az első jogalapot és végül a harmadik jogalapot kell megvizsgálni.

A. A tények elferdítésére alapított jogalapról, amennyiben a megtámadott határozat tévesen állapítja meg, hogy a Biogaran megállapodás további ösztönzőként szolgált a Niche arról való meggyőzésére, hogy kössön egyezséget a Servier-vel

68 E jogalappal a felperes a szóban forgó tények Bizottság általi értékelését vitatja, amely értékelés eredményeként a Bizottság megállapította a versenykorlátozás fennállását.

1. A felek érvei

a) A Biogaran megállapodás és az egyezség közötti kapcsolat elemzése során elkövetett értékelési hibáról

1) A megállapodásra és az egyezségre irányuló tárgyalások időbeli sorrendjéről

69 A felperes azt állítja, hogy jóllehet a Biogaran megállapodás, illetve a Servier és a Niche közötti egyezség aláírására egy napon került sor, a megállapodásra és az egyezségre irányuló tárgyalások háttere eltér egymástól. A vonatkozó időszakban készült több dokumentum ugyanis azt támasztja alá, hogy a Biogaran 2002-ben, közel két évvel az egyezségre irányuló megbeszélések megkezdése előtt megindította a Biogaran megállapodásra irányuló tárgyalásokat. A felperes ezért vitatja a megtámadott határozat 1351. preambulumbekezdéséből kitűnő azon megállapítást, amely szerint a két megállapodásra irányuló tárgyalásokat ugyanazon időszakban folytatták.

70 Az, hogy a felperes már a Servier és a Niche közötti jogvita elindulása előtt megkezdte a Biogaran megállapodásra irányuló tárgyalásokat, azt mutatja, hogy a Biogarannak az egyezségtől függetlenül önálló, saját és külön érdeke fűződött e megállapodás aláírásához.

71 A felperes állítása szerint a megállapodás és az egyezség ugyanazon a napon való aláírása nem a megállapodások közötti kapcsolatot jelzi, hanem azt, hogy a Servier és a Niche közötti jogvita egyúttal mintegy járulékos hatásként gátolta a Niche és a Biogaran között korábban megkezdett tárgyalásokat, amelyeket 2005 februárjában, néhány nappal az egyezség aláírása előtt vettek fel újra.

72 A Bizottság azt állítja, hogy a megtámadott határozatban bizonyította, hogy a tárgyalások időbeli sorrendje az egyezség és a Biogaran megállapodás közötti kapcsolat fennállását erősíti.

73 Először is, a Niche a 2011. június 15-i nyilatkozatában megerősítette, hogy az egyezségre és a Biogaran megállapodásra irányuló tárgyalásokat egyidejűleg folytatták. Másodszor, a Niche és a Biogaran közötti korábbi tárgyalások csupán az A termékre vonatkoztak, és csak 2005 februárjában vontak további molekulákat e tárgyalások hatálya alá. A megállapodás hatályát tehát az utolsó pillanatban terjesztették ki, amit a Biogaran ügyvédje által a Niche-nek küldött 2005. február 4-i elektronikus levél is megerősít. Harmadszor, a Biogaran és a Niche 2004 augusztusában – azaz több mint egy hónappal a peres eljárás Egyesült Királyságban való megindítását követően – még mindig tartotta a kapcsolatot egymással. Jóllehet e kapcsolattartás nem vezetett eredményre, a Biogaran és a Niche közötti tárgyalásokat csak az egyezségre irányuló tárgyalások során vették fel újra, amikor a Servier és a Niche közötti peres eljárás még folyamatban volt. Az A termékre vonatkozó tárgyalásokat tehát a jelek szerint nem bénította meg a 2004 júniusában indított peres eljárás.

2) Az egyezség és a Biogaran megállapodás közötti jogi kapcsolatról

74 A felperes szerint – a Bizottságnak a megtámadott határozat 1190. preambulumbekezdésében szereplő állításával ellentétben – a Biogaran által aláírt megállapodást nem tették „függővé” az egyezség feltételeinek Niche általi elfogadásától. E megállapodás és egyezség egyikének aláírása és/vagy végrehajtása sem volt a másik aláírásához és/vagy végrehajtásához kötve, vagy ilyen feltételhez rendelve.

75 Egyébiránt a felperes hangsúlyozza, hogy a megállapodásra és az egyezségre eltérő jog irányadó, és azok nem ugyanazon bíróságok joghatósága alá tartoznak. Ehhez hasonlóan a megállapodásban és az egyezségben nem a Servier csoporton belüli ugyanazon jogi személyek tettek kötelezettségvállalást, és az aláírásukra sem azonos helyszínen került sor, mivel a Biogaran megállapodást Párizsban (Franciaország), míg a Niche és a Servier közötti egyezséget Londonban (Egyesült Királyság) írták alá.

76 A felperes ezenfelül kifejti, hogy a megállapodásban és az egyezségben előírt fizetési időpontok csak részben egyeztek meg, mivel a licencia által lehetővé tett beszerzésekre vonatkozó, a Biogaran által teljesítendő kifizetések későbbiek voltak.

77 A felperes mindehhez hozzáteszi, hogy a megállapodás és az egyezség között fennálló kapcsolatra vonatkozó bizottsági álláspont nagyrészt a Niche nyilatkozatain alapul, jóllehet az e nyilatkozatokon belüli ellentmondások miatt a Bizottságnak körültekintően kellett volna felhasználnia azokat. A Bizottság egyszerűen figyelmen kívül hagyta az a saját álláspontjával ellentétes nyilatkozatokat, pusztán azon az alapon, hogy azok megtételére a kifogásközlést követően került sor, és emiatt az igazgatási eljárás keretében korábban tett nyilatkozatokkal összehasonlítva állítólagosan kisebb bizonyító erővel rendelkeznek.

78 A Bizottság állítása szerint az egyidejűleg megtárgyalt megállapodást és egyezséget ugyanazon a napon kötötték meg, és azok pontosan ugyanazon időpontokra írták elő a részletek folyósítását a termékdokumentációk tekintetében, amelyek átadása a 2,5 millió GBP kifizetésének létjogosultságát képezi. A Bizottság arra hivatkozik, hogy a Niche az igazgatási eljárás során több alkalommal is kifejezetten megerősítette – különösen a kifogásközlésre válaszul –, hogy a Servier annak érdekében ajánlotta fel számára a Biogaran megállapodást, hogy a Niche hozzájusson az átfogó egyezség megkötése ellenében megállapított kompenzáció egészéhez. A Bizottság a Servier és a Niche közötti egyezség tervezetére utal, amely a „ramipril” kézírással való feltüntetése mellett említi meg a „2,5 milliót”. A Bizottság szerint ezek az információk azt bizonyítják, hogy a Servier által a Niche kötelezettségvállalásai ellenében fizetett összeg magában foglalta azon 2,5 millió GBP kifizetését, amelyet a ramipril dokumentációja, vagyis a Biogaran megállapodás keretében írtak elő.

79 A Bizottság elismeri, hogy a Niche a kifogásközlésre adott válaszában ezt kiegészítette azzal, hogy a Biogaran megállapodás egy valós ellenszolgáltatással járó valódi kereskedelmi megállapodás volt. Mindazonáltal ugyanezen dokumentumban a Niche azt állította, hogy bár nem szokásos kereskedelmi gyakorlat, esetenként előfordulhat, hogy a megállapodásokat egyszerre több termékre nézve írják alá. A Bizottság ezenfelül hangsúlyozza, hogy a Niche azon kijelentései, amelyeket az ellene felhozott kifogásokról való tudomásszerzését követő időpontban tett, nem rendelkeznek azonos bizonyító erővel az ezt megelőzően, *in tempora non suspecto* tett kijelentéseivel.

80 A Bizottság emellett arra hivatkozik, hogy a 2005. február 4-i elektronikus levél, amelyet a szóban forgó összegre vonatkozóan a Biogaran ügyvédje küldött a Niche részére, megerősíti a megállapodás és az egyezség közötti kapcsolat fennállását. A felek megegyeztek a Biogaran által a Niche számára fizetendő összegben, és ezt követően vitatták meg a Biogaran megállapodás tartalmát. A megállapodás elsődleges célja tehát a Niche további ösztönzése, nem pedig egy kereskedelmi megállapodás megkötése volt, amire a Biogaran a keresetlevél 75. pontjában utal. E megállapodás ugyanis nem támasztja alá azt,

hogy a Biogarannak érdeke fűződött volna e termékekhez, vagy hogy e megállapodás ösztönzésül szolgált volna olyan termékek forgalmazásához, amelyeket csupán a tárgyalások végén vettek fel a megállapodás hatálya alá.

81 A Bizottság egyébiránt úgy véli, hogy jóllehet a Biogaran megállapodásokat és az egyezséget nem ugyanazon személyek írták alá, a tárgyalásokban részben ugyanazok a tárgyaló felek vettek részt. Így a Biogaran megállapodás tervezetét körbeküldték a Servier csoporton belül, és a csoport jogi igazgatója, L., másolatban megkapta a Biogaran által a Niche számára küldött 2005. február 4-i elektronikus levelet – jóllehet az a Biogaran által kötendő szerződésre vonatkozott –, valamint a Niche és a Biogaran által 2004. július 20-án kötött, az A termék kapszuláiról szóló megállapodást is.

3) A Niche ösztönzésére irányuló szándékról

82 A felperes állítása szerint a Bizottság a megtámadott határozatban nem bizonyította, hogy a Biogaran az egyezség aláírására kívánta ösztönözni a Niche-t. Ehhez hasonlóan a Bizottság arról sem ad magyarázatot, hogy állítólagosan mely okok vezették a Servier-t arra, hogy e 2,5 millió GBP további kifizetés teljesítése érdekében igénybe vegye a Biogaran közbenjárását, holott a Servier saját maga vállalta 11,8 millió GBP összeg Niche számára történő közvetlen folyósítását.

83 A Bizottság állítása szerint a Niche, illetve a Matrix a Servier-vel létrejött egyezségeik megkötése során megvitatták az összegek egymás közötti felosztását. A Matrix 2005. szeptemberi egyik belső dokumentuma alátámasztja, hogy a Niche és a Matrix tárgyalást folytatott az egyezségek tárgyát képező összegekről, és azokat egyenlően osztották meg egymás között, jóllehet a Matrix a Niche-nek járónál magasabb összegre tartott igényt (a megtámadott határozat 577. preambulumbekezdése). A Biogaran és a Niche közötti külön megállapodás megkötése folytán egyértelműen lehetőség nyílt arra, hogy a Servier csoport – a Matrix távol tartása mellett – magasabb összegű hozzájárulást folyósítson a Niche számára. Egyébiránt a Niche megerősítette, hogy a kifizetés a Servier és a Niche közötti tárgyalás során megállapított 15,7 millió GBP „*total overall compensation*” (átfogó díjazási rendszer) részét képezte.

84 A Bizottság hozzáteszi, hogy nem kellett bizonyítania, hogy a Biogaran az egyezség aláírására kívánta ösztönözni a Niche-t. A megállapodás korlátozó jellege megállapításának ugyanis nem szükséges eleme a felek szándéka. A Bizottság ezenfelül úgy véli, hogy bizonyította a Biogaran és a Niche közötti megállapodás, valamint a Biogaran anyavállalata, a Servier által a Niche-sel kötött egyezség egymástól elválaszthatatlan jellegét. A Biogaran és a Servier egyetlen gazdasági egységet képez, ezért nem volt szükség annak bizonyítására, hogy ezen egységen belül minden egyes társaság az egyezség aláírására kívánta ösztönözni a Niche-t.

85 A Bizottság állítása szerint a Biogaran megállapodás fő szövege, amely szerint a forgalombahozatali engedély megszerzésének elmaradása esetén a felek nem követelhetik a már folyósított összegek visszafizetését, nem arra irányult, hogy a Biogarant a forgalombahozatali engedélyek iránti kérelmek benyújtására ösztönözze.

86 Ugyanis, először is, a Biogaran szerződéses kötelezettségei között nem szerepelt az, hogy a Biogaran az átadott dokumentációk alapján köteles benyújtani a forgalombahozatali engedélyek iránti kérelmeket (a Biogaran megállapodás 2.2. és 3. cikke).

87 Emellett, amennyiben a Biogaran 18 hónapon belül nem szerezné meg a forgalombahozatali engedélyt, és következésképpen a Biogaran megállapodás – a 14.2. és 14.4. cikkével összhangban – automatikusan megszűnne, a Niche számára már folyósított kifizetést nem kell visszafizetni.

88 Ezenfelül a Biogaran nem volt köteles kizárólagosságot biztosítani a termékdokumentációk tekintetében, és következésképpen könnyen elkerülhette a Niche-től való függést azáltal, hogy – mivel nem volt ilyen irányú kötelezettsége – nem nyújt be a forgalombahozatali engedély iránti kérelmet a dokumentációk alapján. Egyébiránt így is történt, mivel a Biogaran további megállapodást kötött az A. társasággal az ugyancsak az A termék különböző kiszereléseire vonatkozó több dokumentáció megszerzése érdekében. A Bizottság megjegyzi, hogy az A. társasággal kötött megállapodás a Biogaran megállapodással ellentétben előírta, hogy a forgalombahozatali engedély megszerzésének elmaradása esetén az A. társaság visszafizeti a Biogaran által már teljesített kifizetéseket. Az e két megállapodás fő szövege közötti ilyen különbség arra utal, hogy a Niche nem rendelkezett biztosítékkal afelől, hogy a Biogaran benyújtja a forgalombahozatali engedély iránti kérelmet, és hogy a megállapodást követően a Niche-től rendeli meg a beszerzéseit. Ugyanis, mivel a Niche számára történő kifizetésre mindenképpen, már azt megelőzően sor kerül, hogy a Niche tudhatná, hogy a Biogaran megszerzi-e a forgalombahozatali engedélyt, a Niche nem rendelkezett biztosítékkal arra nézve, hogy a Biogaran benyújtja a forgalombahozatali engedély iránti kérelmet, és a Niche-től rendeli meg a beszerzéseit.

89 Végül a Bizottság arra hivatkozik, hogy aligha hihetőek a Biogaran 2,5 millió GBP összeg kifizetésére vonatkozó magyarázatai. A Biogaran ugyanis nem tudta megindokolni, miként fizethetett ekkora összeget, és vállalhatta az e kifizetéstől való elesés kockázatát, ha ez az összeg őt sem a forgalombahozatali engedély iránti kérelem benyújtására nem ösztönözte, és olyan eszköznek sem minősült, amely biztosította volna az A termék másodlagos beszerzési forrását vagy (az A termék kivételével) a véletlenszerűen kiválasztott „biztonsági dokumentációk” megszerzését. Ehhez hasonlóan a Biogaran megállapodás szokatlan felépítése, és különösen a fizetés nem visszatérítendő jellege is kérdéseket vet fel a Bizottságban. A Biogaran megállapodás ugyanis jelentősen eltér az A. társasággal kötött megállapodástól, amely utóbbi úgy rendelkezett, hogy a forgalombahozatali engedély megszerzésének elmaradása esetén az A. társaság visszafizeti a már teljesített kifizetéseket.

b) A felperes Biogaran megállapodás megkötéséhez fűződő üzleti érdekének a figyelembevételéről

90 A felperes hangsúlyozza, hogy a Biogaran megállapodást a Biogaran azon jogszerű és a versenynek kedvező üzleti szándéka indokolta, hogy a generikus gyógyszerek piacán különböző termékek – konkrétabban az A termék – fejlesztése és piacra lépése érdekében több beszerzési forrást biztosítson, és ennek keretében fordult a Niche-hez, amellyel hosszú ideje partneri viszonyban volt, és amely rendelkezett a szükséges dokumentációkkal és ellátási kapacitással. Az a körülmény, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban nem vette figyelembe a 2,5 millió GBP összeget a Niche-re kiszabott bírság összegének számításakor, megerősíti, hogy ezen összeg kifizetése a Biogaran megállapodás keretében szerzett jogok jogszerű ellenértékét képezte.

91 A Bizottság elveti és „aligha hihetőnek” minősíti a beszerzési források biztosításával kapcsolatban a felperes által hivatkozott álláspontot, mivel a Biogaran semmilyen lépést nem tett a forgalombahozatali engedélyek megszerzése érdekében.

1) Az A termékről

92 A felperes hangsúlyozza, hogy az A termék üzleti sikerére tekintettel a Biogaran számára kiemelt jelentőségű volt, hogy megszerezze az e gyógyszer generikus változatának piacra lépéséhez szükséges jogokat. A Biogaran a saját beszerzésének biztosítása érdekében ezért a különböző piaci szereplőktől származó két dokumentációt is meg kívánt szerezni két megállapodás megkötésével, amelyek közül az elsőt 2004 decemberében kötötte az A. társasággal, míg a másodikat 2005 februárjában a Niche-sel. A felperes hangsúlyozza, hogy a több beszerzési forrás biztosítása a generikus társaságok bevett gyakorlatának számít, amit a generikus gyógyszerek fejlesztése során felmerülő műszaki és szabályozási nehézségek magyaráznak.

93 A felperes szerint a jelen esetben két okból is helyénvalónak bizonyult két beszerzési forrás biztosítása. Egyrészt a Niche-nek az A termék 10 mg-os kiszerelésére vonatkozó dokumentációjának elemző része gyengének bizonyult, ami késleltethette volna az illetékes hatóságok által folytatott értékelést (a keresetlevél A.17. melléklete). Másrészt az Agence française de sécurité sanitaire des produits de santé (a gyógyászati termékek egészségbiztonságáért felelős francia hivatal, Afssaps) által 2005 júliusában elrendelt, az A. társaság több dokumentációjára kiterjedő bizonyításfelvétel kétségeket vetett fel e dokumentációk érvényességével kapcsolatban (a keresetlevél A.18. melléklete).

94 Egyébiránt az A termék Niche-től való beszerzésének másodlagos beszerzési forrásként történő biztosítása több előnnyel is járt az A. társasággal kötött megállapodáshoz képest. Egyrészt a Biogaran megállapodás révén a Biogaran az A termék tablettás, illetve 10 mg-os kiszerelésével kapcsolatos olyan dokumentációkhoz jutott hozzá, amelyekre az A. társasággal kötött megállapodás nem terjedt ki, másrészt pedig a Niche-sel kötött megállapodás piaci lehetőségeket nyitott meg az Egyesült Királyságban és egy EGT-n kívüli országban, amikor a Biogaran külföldön kívánt terjeszkedni.

95 A felperes ugyanakkor az A. társaság dokumentációit részesítette előnyben, mivel azok révén gyorsabb piaci hozzáféréshez jutott, hiszen az A. társaság a Niche-t megelőzően benyújtotta a forgalombahozatali engedély iránti kérelmet.

96 A felperes állítása szerint a beszerzési stratégiáját e stratégia pénzügyi vonatkozásai indokolták. Franciaországi bevezetése óta ugyanis e generikus gyógyszer több mint 79 millió euró (a válaszban említett jelenértéken 83 millió euró) forgalmat termelt. Mindezekre tekintettel a felperes azt állítja, hogy a 2,5 millió GBP Niche számára való kifizetésének igazolása, valamint annak érdekében kellett biztosítania az A termékkel való ellátását, hogy a B termék eladásain felül is keletkezzen forgalma.

97 A felperes végül hozzáteszi, hogy ezen összeg Niche számára való kifizetése annál is inkább indokolt volt, hogy a Niche korábban kizárólagosságot biztosított a termékdokumentációk Franciaországban, Egyesült Királyságban és egy EGT-n kívüli országban való felhasználása tekintetében, míg a Biogaran által kötött, kizárólagosságot nem tartalmazó megállapodások esetén ez nem volt így. Ebben az összefüggésben a megtámadott határozatban szereplő, az említett más megállapodásokkal való összehasonlítás hatástalan.

98 A Bizottság megállapítása szerint a Biogaran által a Biogaran megállapodás megkötését követően végzett átvilágítás – amennyiben az rámutat a Niche dokumentációjának feltételezett gyengeségeire – a felperes kérelme tekintetében kontraproduktívnak bizonyul. Ezen érv ugyanis alátámasztja, hogy a Biogaran e megállapodás megkötése előtt nem rendelkezett a Niche A termékének hatására vonatkozó információkkal, és annak ellenére vállalta a 2,5 millió GBP összeg kifizetésével járó kockázatot, hogy az A termékre vonatkozó iratok adott esetben értéktelenek lehettek. Még ha a Niche dokumentációjának minőségére irányuló ezen átvilágítás igazolná is az A. társaságtól való beszerzés másodlagos beszerzési forrásként történő biztosítását, arra nem adna magyarázatot, hogy a felperes miért volt hajlandó magasabb árat fizetni, mint az A. társaság dokumentációjáért. A Biogaran ugyanis összesen 330 000 eurót fizetett az A. társaságnak az A termékre vonatkozó két megállapodás keretében, ami jóval alacsonyabb volt a Niche számára folyósított összegnél.

99 A Bizottság hangsúlyozza, hogy a Niche-nek a tabletták és a 10 mg-os kiszerelés szállítására vonatkozó lehetősége nem igazolja a szóban forgó megállapodást. A Biogaran ugyanis két hónappal a megállapodás létrejötte után az A termék tablettáira vonatkozó második megállapodást kötött az A. társasággal, holott lehetősége volt arra, hogy benyújtsa a Niche iratait az illetékes hatóságokhoz.

100 A Bizottság ezenfelül vitatja a felperes arra alapított érvét, hogy a Biogarant az Afssaps által 2005 júliusában az A. társasággal szemben indított vizsgálat ösztönözte a Biogaran megállapodás megkötésére. Ez ugyanis nem befolyásolhatta a Biogarant, mivel a Biogaran megállapodás megkötését követően merült fel.

101 Egyébiránt a Biogaran nem nyújtott be azzal kapcsolatos bizonyítékot, hogy mennyiben venné hasznát a Biogaran megállapodásnak a külföldi terjeszkedésre irányuló tervének keretében.

102 A Bizottság hangsúlyozza, hogy jóllehet a Biogaran 2007 óta több mint 79 millió euró forgalmat termelt, a Niche A terméke tekintetében a nyeresége lényegében 0-val egyenlő (a megtámadott határozat 567. preambulumbekezdése). Ezzel összefüggésben a Bizottság vitatja azt az állítást, amely szerint a Biogarannak a Niche-től való beszerzés formájában második beszerzési forrásról kellett gondoskodnia.

103 Végül a Bizottság vitatja azt az érvet, amely szerint a Biogaran megállapodással biztosított kizárólagosság hatástalanná teszi a más megállapodásokkal való összehasonlítást. Az összehasonlítás ugyanis rámutat arra, hogy a többi megállapodás közül egyik sem írt elő vissza nem térítendő fizetést. A Bizottság szerint a kifizetés előre elveszett, és a Biogaran semmilyen erőfeszítést nem tett a megtérülésre. Ehhez hasonlóan a kizárólagosság semmilyen értéket nem képvisel, ha a termék fejlesztése nem kellően előrehaladott vagy más szabályozási akadályok állnak fenn.

2) A B termékről

104 A felperes állítása szerint a Biogaran megállapodás tette lehetővé a B termék 10 mg-os kiszerelésének forgalmazását, ami 150 000 euró (a válaszban szereplő jelenértéken 210 000 euró) forgalmat termelt. E termék forgalmazásával Franciaország egyik legnagyobb nagykereskedőjét, az Almust bízta meg.

105 A Bizottság állítása szerint a Biogaran és a Bioglan (azóta Niche) által a B termékről korábban kötött megállapodás előírta, hogy a Biogaran általi kifizetést a forgalombahozatali engedély megszerzésének elmaradása esetén meg kell téríteni, míg a Biogaran megállapodás esetén ez nem volt így. Ezenfelül a Niche e megállapodásban semmilyen biztosítékot nem nyújtott a Franciaországban 2001-ben szerzett forgalombahozatali engedély átruházására, mivel ehhez szükség lett volna a forgalombahozatali engedély megújítására, azonban a Niche nem terjesztett elő erre irányuló kérelmet az illetékes hatóságokhoz.

106 Ami az Almusszel kötött forgalmazási szerződést és az Almus lojalitásának megszerzését illeti, a Bizottság állítása szerint pusztán a B termék alapján nem köthették volna meg e szerződést, mivel a B termék csupán egyike volt az e szerződéssel érintett mintegy 23 molekulának.

3) A C termékről

107 A felperes azt állítja, hogy a Dispharral kötött több megállapodás révén 2000 óta forgalmazhatta a C terméket. Mindazonáltal a Dispharral kötött beszerzési megállapodás meghosszabbításával kapcsolatos bizonytalanság, valamint a külföldi terjeszkedésre irányuló szándéka miatt más beszerzési források biztosítása mellett döntött. A Biogaran végül a Dispharral kötött megállapodás meghosszabbítása miatt nem használta fel a Niche által átadott termékdokumentációkat.

108 Ezért az, hogy a három termékből kettő esetében a Biogaran nem a Niche által átadott iratok alapján szerezte meg a forgalombahozatali engedélyt, nem enged a Biogaran megállapodás és az egyezség közötti kapcsolat fennállására következtetni. Mindez csupán arra mutat rá, hogy a Biogaran az érintett ágazatbeli gyakorlattal összhangban több beszerzési forrást is biztosítani kívánt.

109 A Bizottság szerint aligha hihető, hogy a Biogaran ilyen magas összeget fizetett volna pusztán azért a lehetőségért, hogy olyan iratokhoz jusson hozzá, amelyeket sosem használt fel. A Biogaran ugyanis meg sem próbálta meggyőzni a Niche-t arról, hogy a dokumentációk átadására még azt megelőzően sor kerüljön, hogy a szóban forgó megállapodás a forgalombahozatali engedélyek megszerzésének elmaradása miatt automatikusan megszűnne.

2. A Törvényszék álláspontja

a) Előzetes észrevételek

110 Mindenekelőtt hangsúlyozni kell, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban a Biogaran megállapodást a Servier és a Niche közötti egyezségből eredő ösztönzéshez képest a Servier által a Niche számára nyújtott további, a Niche arról való meggyőzésére irányuló ösztönzésnek tekintette, hogy az hagyjon fel a perindopril piacára lépéssel kapcsolatos erőfeszítéseivel. A Biogaran megállapodás a Bizottság szerint az ezen egyezség által megvalósított, cél általi versenykorlátozásnak minősülő jogsértés egyik eleme. Azaz a jogsértő jellege csak akkor állapítható meg, ha a Servier és a Niche közötti egyezség is rendelkezik e jelleggel. E körülmények között a jelen kereset megvizsgálásakor ki kell térni a Biogaran megállapodással állítólagosan összefüggő egyezség jogi hátterére.

111 E tekintetben rá kell mutatni arra, hogy a szabadalmi jogviták egyezség útján történő rendezése nem gyakorolhat negatív hatást a versenyre. Ez a helyzet például akkor, ha a felek megegyeznek abban, hogy a vitatott szabadalmat nem tekintik érvényesnek, és ezért a generikus társaság azonnali piacra lépéséről rendelkeznek.

112 A jelen esetben a Servier és a Niche közötti megállapodás nem tartozik e kategóriába, mivel a benne szereplő, a szabadalmak meg nem támadására és a termékek forgalmazásának tilalmára vonatkozó kikötések önmagukban versenykorlátozó jellegűek. A meg nem támadási kikötés ugyanis sérti az ahhoz fűződő közérdeket, hogy elhárítsák a gazdasági tevékenység minden olyan akadályát, amely egy tévesen megadott szabadalomból következhet (lásd ebben az értelemben: 1986. február 25-i Windsurfing International kontra Bizottság ítélet, 193/83, EU:C:1986:75, 92. pont), a forgalmazástilalmi kikötés pedig a szabadalom jogosultja egyik versenytársának a piacról való kizárásával jár.

113 Mindazonáltal jogszerű lehet az ilyen kikötések felvétele, de csak akkor, ha a szóban forgó szabadalom érvényességének felek általi elismerésén (és járulékosan az érintett generikus termékek bitorló jellegén) alapul.

114 Ezzel szemben problematikusak a szóban forgó szabadalom hatályára korlátozódó forgalmazástilalmi és meg nem támadási kikötések, amennyiben kitűnik, hogy a generikus társaság e kikötések alá vonása nem a szabadalom érvényességének általa történő elismerésén alapul. Amint arra a Bizottság helyesen rámutat, „jóllehet a generikus társaság kereskedelmi önállóságának a megállapodásban szereplő korlátozásai nem lépnek túl a szabadalom anyagi hatályán, e korlátozások az [EUMSZ] 101. cikk megsértését képezik, amennyiben nem igazolhatóak, és nem magának a kizárólagossági jognak a megalapozottságára vonatkozó, a felek általi értékelés eredményei” (a megtámadott határozat 1137. preambulumbekezdése).

115 E tekintetben rá kell mutatni arra, hogy az egyezség szempontjából a „fordított kifizetés”, vagyis az originális társaság generikus társaságnak teljesített kifizetése két okból is gyanúra ad okot. Egyrészt ugyanis emlékeztetni kell arra, hogy a szabadalom a feltaláló kreatív erőfeszítéseinek az ellentételezésére irányul annak lehetővé tételével, hogy e tevékenységéből méltányos nyereségre tegyen szert, valamint hogy az érvényes szabadalomnak főszabály szerint a szabadalom jogosultja számára – például licenciamegállapodás útján – történő értékátruházást kell biztosítania, és nem ennek az ellenkezőjét. Másodszor, a fordított kifizetés kétséget kelt a tekintetben, hogy az egyezség valóban a szóban forgó szabadalom érvényességének a megállapodásban részes felek általi elismerésén alapul-e.

116 Ugyanakkor önmagában a fordított kifizetés alapján nem lehet a cél általi versenykorlátozás fennállására következtetni. Nem kizárt ugyanis, hogy a szóban forgó jogvita egyezség útján történő rendezésével együtt járó bizonyos fordított kifizetések indokoltak lehetnek. Abban az esetben, ha az

egyezség megkötésének keretében indokolatlan fordított kifizetésre kerül sor, úgy kell tekinteni, hogy a generikus társaságot e kifizetés ösztönözte a forgalmazástilalmi és a meg nem támadási kikötés elfogadására, és meg kell állapítani a cél általi korlátozás fennállását. Ilyen esetben a forgalmazástilalmi és a meg nem támadási kikötés által bevezetett versenykorlátozások többé nem a szabadalomhoz és az egyezséghez kapcsolódnak, hanem a generikus társaság számára annak érdekében nyújtott előnnyel magyarázhatóak, hogy hagyjon fel a versenyre irányuló erőfeszítéseivel.

117 Rá kell mutatni arra, hogy jóllehet sem a Bizottság, sem az uniós bíróság nem rendelkezik hatáskörrel a szabadalom érvényességének elbírálására, ez nem változtat azon, hogy ezek az intézmények a saját hatáskörükön belül eljárva és a szabadalom érvényességének kérdésében való határozathozatal nélkül megállapíthatják a szabadalom szabálytalan használatát, amely nem kapcsolódik e szabadalom konkrét céljához (lásd ebben az értelemben: 1968. február 29-i Parke, Davis and Co. ítélet, 24/67, EU:C:1968:11, 109. és 110. pont; 1974. október 31-i Centrafarm és de Peijper ítélet, 15/74, EU:C:1974:114, 7. és 8. pont; lásd továbbá analógia útján: 1995. április 6-i RTE és ITP kontra Bizottság ítélet, C-241/91 P és C-242/91 P, EU:C:1995:98, 50. pont; 2011. október 4-i Football Association Premier League és társai ítélet, C-403/08 és C-429/08, EU:C:2011:631, 104–106. pont).

118 Márpedig az, hogy egy versenytársat a fenti 116. pontban leírtak értelmében vett forgalmazástilalmi és a meg nem támadási kikötésnek vagy ezek jogkövetkezményeinek az elfogadására ösztönöztek, és hogy e kikötések elfogadására az ösztönzés miatt került sor, a szabadalom szabálytalan használatát képezi.

119 Amint arra a Bizottság a megtámadott határozat 1137. preambulumbekezdésében helyesen rámutatott, „a szabadalmi jog nem ír elő ahhoz való jogot, hogy a tényleges vagy potenciális versenytársaknak kifizetést teljesítsenek annak érdekében, hogy azok kívül maradjanak a piacon, vagy a piacra lépés előtt tartózkodjanak a szabadalom vitatásától”. Ehhez hasonlóan, ugyancsak a Bizottság szerint „a szabadalom jogosultjai számára nem megengedett, hogy a generikus társaságok számára a piacról való távoltartásuk és a versenyből fakadó kockázatok csökkentése érdekében kifizetést teljesítsenek, függetlenül attól, hogy erre a szabadalmi jogvitában kötött egyezség vagy más eszköz keretében kerül-e sor” (a megtámadott határozat 1141. preambulumbekezdése). Végül a Bizottság megalapozottan tette hozzá, hogy „a potenciális versenytársak számára a piacról való távoltartásuk érdekében teljesített kifizetések vagy egyéb ösztönzők nem képezik részét a szabadalmakkal kapcsolatos semmilyen jognak, és egyetlen olyan eszköznek sem felelnek meg, amelyekről a szabadalmi jog a szabadalmak érvényesítése érdekében rendelkezik” (a megtámadott határozat 1194. preambulumbekezdése).

120 Egy ilyen ösztönzés fennállásának megállapítása esetén a felek többé nem hivatkozhatnak az egyezség keretében a szabadalom érvényességének felek általi elismerésére. E tekintetben nincs jelentősége annak, hogy a szabadalom érvényességét valamely bírósági vagy igazgatási fórum megerősíti.

121 Ilyen esetben az ösztönzést – és nem a szabadalom érvényességének az egyezségben részt vevő felek általi elismerését – kell a forgalmazástilalmi és a meg nem támadási kikötések által bevezetett versenykorlátozások valódi okának tekinteni (lásd: fenti 112. pont), amely kikötések ezért – mivel ebben az esetben nem jogszerűek – kellő mértékben károsak a rendes verseny megfelelő működésére ahhoz, hogy cél általi korlátozásnak minősüljenek.

122 Ösztönzés esetén a szóban forgó megállapodásokat ezért úgy kell tekinteni, hogy azok a piacról való kizárásról szóló megállapodások, amelyek keretében a maradók kártalanítják a kilépőket. Márpedig az ilyen megállapodások valójában a verseny kivásárlásának minősülnek, és következésképpen azokat cél általi versenykorlátozásnak kell minősíteni, amint az a 2008. november 20-i Beef Industry Development Society és Barry Brothers ítéletből (C-209/07, EU:C:2008:643, 8. és 31–34. pont), valamint Trstenjak főtanácsnoknak a Beef Industry Development Society és Barry Brothers ügyre vonatkozó indítványából (C-209/07, EU:C:2008:467, 75. pont) kitűnik, amelyeket többek között a megtámadott határozat 1139. és 1140. preambulumbekezdése is megemlít. Ráadásul a versenytársak piacról való kizárása a piacfelosztás és a termeléskorlátozás extrém formáját jelenti (2016. szeptember 8-i Lundbeck kontra Bizottság ítélet, T-472/13, fellebbezés alatt, EU:T:2016:449, 435. pont), amely a

vitatott megállapodáshoz és egyezséghez hasonló megállapodások összefüggésében annál is inkább káros, hogy a piacról kizárt társaságok olyan generikus társaságok, amelyek piacra lépése főszabály szerint kedvezően hat a versenyre, és egyébiránt hozzájárul az egészségügyi ellátások alacsony költségen való biztosításához fűződő közérdek megvalósításához. E kizárást végül tovább erősíti, hogy a vitatott megállapodás és egyezség lehetetlenné teszi a vitatott szabadalom generikus társaságok általi vitatását.

123 A fentiekből az következik, hogy a szabadalmi jogviták egyezség útján történő rendezésének összefüggésében a cél általi versenykorlátozásként történő minősítés azt feltételezi, hogy az egyezségen belül egyszerre van jelen a generikus társaság számára nyújtott ösztönző előny, valamint ebből fakadóan a generikus társaság azon erőfeszítéseinek korlátozása, hogy az originális társaság versenytársává váljon. E két feltétel teljesülése esetén az így megkötött megállapodásnak a rendes verseny megfelelő működésére jelentett károsságának fokára tekintettel meg kell állapítani a cél általi versenykorlátozás fennállását.

124 A Servier és társai kontra Bizottság ügyben (T-691/14), valamint a Niche Generics kontra Bizottság ügyben (T-701/14) a mai napon hozott ítéleteivel a Törvényszék megállapította e két feltétel teljesülését, és kimondta különösen azt, hogy a Bizottság helyesen állapította meg, hogy a Servier által a Niche-nek a két társaság közötti egyezség alapján folyósított 11,8 millió GBP összeg a Niche piacról való kizárására irányuló ösztönzést jelentett, valamint hogy ezen egyezség cél általi versenykorlátozást képezett.

125 Ezért a Biogaran által a tárgyaláson – a Törvényszéknek az egyezséggel kapcsolatban feltett írásbeli kérdésére válaszul – felhozott, arra alapított jogalapot, hogy ezen egyezség nem minősül az EUMSZ 101. cikk megsértésének, el kell utasítani, anélkül hogy szükség lenne annak elfogadhatóságáról határozni.

b) A Biogaran megállapodás jelentette ösztönző előny fennállásáról

126 A Biogaran állítása szerint a Biogaran megállapodás nem képez a Niche-nek nyújtott további, az egyezség megkötésére irányuló ösztönzést, hanem egy piaci feltételek mellett kötött önálló kereskedelmi megállapodásnak minősül.

127 E tekintetben a 1/2003 rendelet 2. cikkéből, valamint az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a versenyjog területén a jogsértéssel kapcsolatos jogviták esetében a Bizottságra hárul az általa megállapított jogsértések bizonyítása, és azon bizonyítékok előterjesztése, amelyek alkalmasak a jogsértést alkotó tényállás jogilag megkövetelt módon történő bizonyítására (1998. december 17-i Baustahlgewebe kontra Bizottság ítélet, C-185/95 P, EU:C:1998:608, 58. pont; 1999. július 8-i Bizottság kontra Anic Partecipazioni ítélet, C-49/92 P, EU:C:1999:356, 86. pont; lásd még: 2013. április 12-i CISAC kontra Bizottság ítélet, T-442/08, EU:T:2013:188, 91. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

128 Ezen összefüggésben, ha a bíróságnak kétségei vannak, azt a jogsértést megállapító határozat címzettjének minősülő vállalkozás javára kell értelmezni. A bíróság így nem vonhatja le azt a következtetést, hogy a Bizottság a kérdéses jogsértés fennállását jogilag megkövetelt módon bizonyította, ha ezzel kapcsolatban még kétsége van, különösen bírságot kiszabó határozat megsemmisítése iránti kereset esetén (lásd: 2013. április 12-i CISAC kontra Bizottság ítélet, T-442/08, EU:T:2013:188, 92. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

129 Tekintettel kell lenni ugyanis az ártatlanság vélelmére, amely különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájának 48. cikkén alapul. Tekintettel a kérdéses jogsértések jellegére, és a hozzájuk kapcsolódó szankciók súlyosságára és jellegére, az ártatlanság vélelme többek között irányadó a vállalkozásokra

alkalmazandó versenyszabályok megsértésével kapcsolatos eljárásokra, amelyek pénzbüntetés vagy kényszerítő bírság kiszabásához vezethetnek (lásd: 2013. április 12-i CISAC kontra Bizottság ítélet, T-442/08, EU:T:2013:188, 93. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

130 Ezen túlmenően figyelembe kell venni, hogy valamely természetes vagy jogi személy hírnevét jelentősen rombolhatja annak megállapítása, hogy e személy versenyjogi jogsértésben vett részt (lásd: 2013. április 12-i CISAC kontra Bizottság ítélet, T-442/08, EU:T:2013:188, 95. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

131 A Bizottságnak tehát pontos és egybevágó bizonyítékokat kell nyújtania annak bizonyítására, hogy a jogsértés megtörtént, illetve azon szilárd meggyőződésének alátámasztására, hogy az állítólagos jogsértések az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében korlátozzák a versenyt (lásd: 2013. április 12-i CISAC kontra Bizottság ítélet, T-442/08, EU:T:2013:188, 96. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

132 Fontos hangsúlyozni, hogy nem szükséges a Bizottság által előterjesztett minden egyes bizonyítéknak eleget tennie e feltételeknek a jogsértés összes elemét tekintve. Elegendő ugyanis, ha az intézmény által felhozott valószínűsítő körülmények csoportja a maga teljességében értékelve megfelelhet e követelménynek (lásd: 2013. április 12-i CISAC kontra Bizottság ítélet, T-442/08, EU:T:2013:188, 97. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

133 A versenyellenes magatartás fennállására esetenként akár több olyan egybeesésből és valószínűsítő körülményből kell következtetni, amelyek együttes vizsgálata egyéb következetes magyarázat hiányában a versenyjogi szabályok megsértését bizonyíthatja (2004. január 7-i Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P és C-219/00 P, EU:C:2004:6, 57. pont).

134 Például ha a párhuzamos magatartások önmagukban nem minősíthetőek összehangolt magatartásnak, azok mindazonáltal nyomatékos valószínűsítő körülményt képezhetnek, ha olyan versenyfeltételeket eredményeznek, amelyek nem felelnek meg a szokásos piaci feltételeknek (1972. július 14-i Farbenfabriken Bayer kontra Bizottság ítélet, 51/69, EU:C:1972:72, 25. pont).

135 Hasonlóképpen, a kiegészítő megállapodás megléte – a Bizottság által a megtámadott határozat 1190. preambulumbekezdésében használt kifejezéssel élve – nyomatékos valószínűsítő körülményt képezhet a szabadalmi jogvita rendezésére irányuló egyezség keretében az ösztönzés, és következésképpen a cél általi versenykorlátozás fennállására nézve.

136 E tekintetben rá kell mutatni arra, hogy a Biogaran megállapodást a Bizottság – az általa a megtámadott határozat 1190. preambulumbekezdésben alkalmazott kifejezéssel élve – „kiegészítő megállapodásnak” tekintette. Az említett határozat 1349. és 1351. preambulumbekezdésében a Bizottság ugyanis megállapította, hogy – az álláspontja szerint az egyezséggel összefüggő – Biogaran megállapodással a Servier további ösztönzést nyújtott a Niche számára annak érdekében, hogy az utóbbit meggyőzze az egyezség megkötéséről, valamint hogy az ilyen ösztönzés fennállására az azt jelző körülményekből lehetett következtetni, hogy a Biogaran megállapodást nem a szokásos piaci kereskedelmi feltételek mellett kötötték.

137 Pontosítani kell, hogy a kiegészítő megállapodás a jogvita egyezség útján történő rendezéséhez „kapcsolódó” olyan szokásos kereskedelmi megállapodás, amely önmagukban korlátozó jellegű kikötéseket tartalmaz. Ilyen kapcsolat áll fenn különösen akkor, ha a két megállapodást ugyanazon a napon kötötték, ha azok között jogi kapcsolat van, ha az egyik megállapodás kötelező jellege a másik megállapodás megkötésének feltételéhez kötött, vagy ha a megkötésük körülményeire tekintettel a Bizottság bizonyítani tudja, hogy azok egymástól elválaszthatatlanok. Mindehhez hozzátehető, hogy minél nagyobb a megállapodások megkötésének időbeli közelsége, a Bizottság számára annál könnyebb ezen elválaszthatatlan jelleg bizonyítása. Az egyezség és a kiegészítő megállapodás ugyanazon a napon

történő megkötése, valamint a kettő közötti szerződéses kapcsolat olyan valószínűsítő körülményt képez, amely különösképpen rámutat arra, hogy e két megállapodás egyetlen szerződésegyüttes keretébe illeszkedik. Ugyanis, abban az esetben, ha e megállapodásokat nem ugyanazon a napon kötötték volna (és nem lenne köztük szerződéses kapcsolat), a tárgyaló felek egyike anélkül teljesítené a másik fél által támasztott igényeket, hogy megbizonyosodhatna attól, hogy végső soron hozzájut a várt ellentételezéshez. A két megállapodás közötti ezen időbeli vagy jogi összefüggés szintén a közös tárgyalásokat valószínűsíti.

138 Márpedig a kiegészítő megállapodás olyan szokásos kereskedelmi megállapodás, amely az egyezség megkötése nélkül, önállóan is létjogosultsággal rendelkezik. Ehhez hasonlóan az egyezség megkötése nem teszi kötelezővé a kereskedelmi megállapodás egyidejű megkötését. Ezért nincs szükség e két megállapodás összekapcsolására. Ráadásul a kereskedelmi megállapodás megkötése nem igazolható a jogvita egyezség útján történő rendezésével, mivel a kiegészítő egyezség nem egy ilyen egyezség megkötésére, hanem egy kereskedelmi ügylet lebonyolítására irányul.

139 Ezenfelül a kiegészítő megállapodás magában foglalja a felek közötti értékátruházást, függetlenül attól, hogy az pénzügyi természetű-e vagy sem. Magában foglalhatja különösen a szabadalom jogosultjától vagy a vele egyetlen gazdasági egységet alkotó leányvállalattól a generikus társaság irányába történő értékátruházást. Ezért fennáll a veszélye annak, hogy a kereskedelmi megállapodásnak az – önmagukban versenykorlátozó jellegű – forgalmazástilalmi és meg nem támadási kikötést tartalmazó egyezséggel való összekapcsolása valójában arra irányul, hogy egy kereskedelmi ügylet leple alatt, és adott esetben összetett szerződéses konstrukció formájában a generikus társaságot arra ösztönözze, hogy az a kiegészítő megállapodásban előírt értékátruházás útján elfogadja e kikötéseket.

140 Következésképpen az a körülmény, hogy a kereskedelmi megállapodás – amely rendes esetben nem valamely jogvita egyezség útján történő rendezésére irányul, és amely értékátruházást valósít meg az originális társaság vagy a vele egyetlen gazdasági egységet képező leányvállalata részéről a generikus társaság részére – a fenti 137. pontban kifejtett körülmények között egy versenykorlátozó kikötéseket tartalmazó, jogvita rendezésére szolgáló egyezséghez kapcsolódik, komoly valószínűsítő körülményt képez a fordított kifizetés fennállására nézve.

141 Ugyanakkor az előző pontban említett komoly valószínűsítő körülmény nem elegendő, és a Bizottságnak azt további olyan egybehangzó bizonyítékokkal kell megerősítenie, amelyek a fordított kifizetés fennállására engednek következtetni. Egy ilyen kifizetés konkrétan a kiegészítő megállapodások összefüggésében az originális társaság által teljesített kifizetés azon részének felel meg, amely meghaladja az ügylet tárgyának „rendes” értékét (vagy adott esetben e tárgy „rendes” értéke azon részének, amely meghaladja a generikus társaság által teljesített kifizetést).

142 A jelen jogvitában annak megállapításához, hogy a Biogaran megállapodás a Niche számára nyújtott további ösztönzésül szolgált, a Bizottság a megtámadott határozat 1351. preambulumbekezdésében több valószínűsítő körülményre támaszkodva rámutatott arra, hogy e megállapodást „nem a szokásos piaci kereskedelmi feltételek mellett kötötték”, valamint hogy az „nem képezte a szokásos kereskedelmi gyakorlat részét”.

143 E tekintetben rá kell mutatni arra, hogy jóllehet a kartellek területén nem használatos a „szokásos versenyfeltételek fogalma”, amelyhez a „szokásos piaci kereskedelmi feltételek” fogalma kapcsolódik, e fogalom nem ismeretlen a versenyjogban, mivel azt – bár kétségtelenül az állami támogatások konkrét területén – annak meghatározására alkalmazzák, hogy valamely állam magánbefektetőként járt-e el (2010. szeptember 2-i Bizottság kontra Scott ítélet, C-290/07 P, EU:C:2010:480, 68. pont), azaz hogy a szóban forgó vállalkozásoknak nyújtott előny az államnak járó ellentételezés rendes értékének minősül-e. E fogalom analógia útján ezért fontos hivatkozási pontként szolgálhat annak meghatározásakor, hogy a kereskedelmi ügyletet kötő két vállalkozás mindegyike az ügylet tárgyának gazdasági értékére – például e tárgy megtérülési kilátásaira – szorítkozó gazdasági megfontolások alapján, és következésképpen a szokásos piaci feltételek mellett járt-e el.

144 Amennyiben a Bizottság által előterjesztett valószínűsítő körülmények és bizonyítékok lehetővé teszik annak Bizottság általi megállapítását, hogy a kiegészítő megállapodást nem a szokásos piaci feltételek mellett kötötték, a megállapodásokban részes felek benyújthatják a tényállásra vonatkozó saját verziójukat az állításaik olyan bizonyítékokkal való alátámasztása mellett, amelyeket módjukban áll a Bíróság elé terjeszteni, és amelyek alapján megállapítható, hogy bár van összefüggés a kereskedelmi megállapodás és az egyezség között, a megállapodást a versenytárs fordított kifizetés útján való kizárásától eltérő indokok igazolják. A megállapodásban és az egyezségben részes felek ezért hivatkozhatnak arra, hogy a kiegészítő megállapodást piaci feltételek mellett kötötték, például az ágazatbeli ipari és kereskedelmi gyakorlatokon vagy az adott eset konkrét körülményein alapuló megfelelő információk benyújtása mellett.

145 A rendelkezésére álló információk összességére tekintettel, és adott esetben a megállapodásokban részes felek magyarázatának vagy valószerű magyarázatának hiányában a Bizottság egy átfogó értékelést követően megalapozottan állapíthatja meg, hogy a kiegészítő megállapodást nem a szokásos piaci feltételek mellett kötötték, vagyis hogy az originális társaság által teljesített kifizetés meghaladja az ügylet tárgyának értékét (vagy a generikus társaságra átruházott tárgy értéke meghaladja az e társaság által teljesített kifizetést). A Bizottság ilyen esetben megállapíthatja a fordított kifizetés fennállását.

146 Márpedig a fordított kifizetés, amennyiben nem az egyezséggel együtt járó költségek megtérítésére irányul, ösztönző előnyt képez (lásd: fenti 116. pont). Ez a helyzet az olyan kiegészítő megállapodáson alapuló kifizetés esetében, amely nem a jogvita egyezség útján történő rendezésére, hanem egy kereskedelmi ügylet lebonyolítására irányul (lásd: fenti 138. pont).

147 Ugyanakkor a megállapodásokban részes felek ekkor a szóban forgó előny jelentéktelen jellegére is hivatkozhatnak, vagyis arra, hogy ezen előny összege elégtelen ahhoz, hogy az egyezségben szereplő versenykorlátozó kikötések elfogadására való jelentős ösztönzésnek minősüljön.

148 A jelen eset sajátos körülményeire az előző pontokban kifejtett elveket kell alkalmazni.

149 A jelen esetben nem vitatott, hogy a Biogaran 2,5 millió GBP összeget folyósított a Niche számára. Ezen összeg folyósítására a Biogaran megállapodás alapján került sor, amelynek értelmében a Niche vállalta a termékdokumentációk, valamint a perindoprilhoz nem kapcsolódó termékek forgalombahozatali engedélyének Biogaran számára való átadását.

150 Jóllehet a Biogaran megállapodás, illetve a Servier és a Niche közötti egyezség alakilag különálló jogi aktusok, amelyekre eltérő jog irányadó, és amelyek különböző bíróságok joghatósága alá tartoznak, több elem is alátámasztja az e két megállapodás közötti kapcsolat fennállását.

151 A Bizottság helyesen mutatott rá a megtámadott határozat 1351. preambulumbekezdésében arra, hogy a megállapodások időbeli sorrendje volt az egyik olyan tényező, amely lehetővé tette a két megállapodás közötti ilyen összefüggés fennállásának megállapítását. E megállapodásokat ugyanis ugyanazon a napon kötötték. Ezenfelül a két megállapodásban rögzített – legkésőbb 2005. február 14-én és 2005. október 5-én teljesítendő – kifizetések időpontja is megegyezett, és kizárólag a Biogaran megállapodásban szereplő gyógyszerbeszerzésekre vonatkozó kifizetések voltak későbbiek.

152 A Bizottság – különösen a Niche 2011. június 15-i kijelentése alapján – szintén helyesen mutatott rá arra, hogy a Biogaran megállapodásra és az egyezségre irányuló tárgyalásokat egyidejűleg folytatták. Jóllehet a Niche az igazgatási eljárás végén később árnyalta e kijelentését, és több, arról számot adó dokumentumot is benyújtott, hogy a licenciával kapcsolatos megbeszélések már közel két évvel az egyezségre irányuló megbeszélések megkezdése előtt folyamatban voltak, a Niche ezen álláspontja, mivel azt olyan időpontban tette, amikor e társaság már ismerte az ellene felhozott kifogásokat, nem rendelkeznek a korábbi nyilatkozataival megegyező bizonyító erővel.

153 Emellett, jóllehet a Bizottság nem tagadja, hogy a Biogaran és a Niche az A termék kapcsán valóban kapcsolatba lépett egymással még a Servier és a Niche közötti jogvita kezdete előtt, az ügyiratok egyetlen eleme alapján sem bizonyítható a felperes által megfogalmazott azon állítás, amely szerint e jogvita hatásaként fagytak volna be a Niche és a Biogaran közötti tárgyalások. E tekintetben egy 2005. február 4-i elektronikus levél azt mutatja, hogy a Biogaran megállapodás megkötése érdekében folytatott tárgyalások ezen időpontban már igen előrehaladottak voltak, jóllehet a Niche és a Servier közötti peres eljárás még mindig folyamatban volt, és annak rendezésére csak 2005. február 8-án került sor. A párhuzamosan folyó tárgyalások a két megállapodás között fennálló összefüggésre vonatkozó jelentős valószínűsítő körülményt képeznek.

154 Egyébiránt, jóllehet e két megállapodást nem ugyanazok a személyek írták alá, és míg a Biogaran megállapodás aláírására Párizsban, addig a Servier és a Niche közötti egyezség aláírására Londonban került sor, az e megállapodásokra irányuló tárgyalásokat részben ugyanazok a személyek folytatták. Egyrészt mindkét megállapodás megtárgyalásában részt vett M., a Niche egyik igazgatója. Másrészt a Biogaran ügyvédjének a Niche említett igazgatója részére küldött 2005. február 4-i elektronikus levélből kitűnik, hogy az a személy, aki a Biogaran nevében a Niche-sel kötendő megállapodásra irányuló tárgyalásokat folytatta, egyúttal a Servier által a Matrixnak 2005. február 7-én – egy nappal a Servier és a Matrix közötti egyezség létrejötte előtt – megküldött felszólító levél aláírója is volt. Amint arra a Bizottság rámutat, e személynek valószínűleg tudomása volt a Niche-sel kötött egyezségről, tekintettel a Servier és a Niche közötti egyezség és a Matrix megállapodás között fennálló összefüggésre. Ugyanezen elektronikus levelet másolatban a Servier csoport jogi igazgatójának is megküldték, jóllehet e levél a Biogarant érintő szerződésre vonatkozott.

155 Végül a Bizottság megalapozottan állítja, hogy az, hogy a Biogarannak a termékdokumentációk átadásával kapcsolatos kifizetései időben megelőzték a gyógyszerbeszerzéssel kapcsolatos kifizetéseit, holott az előbbi képezi a Biogaran megállapodás létjogosultságát, megerősíti a megállapodás és az egyezség közötti összefüggés fennállását. Ugyanis a licenciamegállapodás lényegét a dokumentációk átadása, nem pedig a Niche termékszállítása képezi. Ezért az, hogy egyidejűleg került sor a termékdokumentációk ellenértékét képező 2,5 millió GBP összeg kifizetésére, illetve az egyezség által előírt 11,8 millió GBP összeg folyósítására, megerősíti a két megállapodás közötti összefüggés fennállását.

156 A fenti okfejtésből (a fenti 150–155. pont) az következik, hogy a Biogaran megállapodás az egyezséggel összefüggő kiegészítő megállapodás. Az a körülmény, hogy a Niche számára történő értékátruházást megvalósító e megállapodás a Servier és a Niche közötti jogvita rendezésére irányuló egyezséghez kapcsolódik, jóllehet e kiegészítő megállapodás olyan szokásos kereskedelmi megállapodás formáját ölti, amelynek nem a jogvita egyezség útján történő rendezése a célja, komoly valószínűsítő körülményt képez arra nézve, hogy a szóban forgó értékátruházás nem csupán a kiegészítő megállapodás tárgyának ellentételezése, hanem egyúttal fordított kifizetéssel is együtt jár (e kifejezésnek a kiegészítő megállapodások területén alkalmazott értelmében).

157 Ezenfelül a Bizottság több olyan egybehangzó valószínűsítő körülményt is felhozott, amelyek megerősítik a fordított kifizetés fennállására vonatkozó megállapítást.

158 Először is, annak alátámasztása érdekében, hogy a Biogaran által kapott ellentételezések összegét nem lehetett 2,5 millió GBP-re becsülni, a Bizottság helyesen mutatott rá arra, hogy ezen összeg lényegesen meghaladta a Biogaran által egy másik generikus társaság, az A. társaság részére annak érdekében folyósított összeget, hogy hozzájusson az A termék különböző kiszerelésű tablettáival kapcsolatos több dokumentációhoz. A Biogaran ugyanis az A termékre vonatkozó két megállapodás alapján összesen 330 000 eurót folyósított az A. társaság számára, amely összeg jelentősen elmarad a 2,5 millió GBP összegtől, még ha az utóbbi a B terméket és a C terméket is magában foglalta.

159 Ezt követően a Bizottság ugyancsak helyesen fejtette ki, hogy az, hogy a Biogaran megállapodás – az A. társasággal kötött megállapodástól eltérően – nem tartalmazott olyan kikötést, amely alapján a Biogaran a forgalombahozatali engedély megszerzésének elmaradása esetén a Niche számára folyósított összegek visszafizetését követelhette volna, valószínűsítő körülményt képezett arra nézve, hogy e megállapodás nem ösztönözte a Biogarant e forgalombahozatali engedélyek megszerzésére, és az nem rendelkezik egy szokásos kereskedelmi megállapodás jellemzőivel.

160 Végül a Bizottság helyesen mutatott rá arra, hogy a Niche az igazgatási eljárás során több alkalommal is megerősítette, hogy a Servier annak érdekében ajánlotta fel számára a Biogaran megállapodást, hogy a Niche hozzájusson a Serier-vel létrejött átfogó egyezség megkötése ellenében megállapított kompenzáció egészéhez. A Servier és a Niche közötti egyezség tervezetéből – amely az ellenkérelem mellékletei között szerepel, és amely tartalmazza a teljesítendő kifizetések listáját – emellett az is kitűnik, hogy a Biogaran megállapodás hatálya alá tartozó egyik termék, a ramipril tekintetében 2,5 millió GBP Niche számára való kifizetését irányozták elő. Amint arra a Bizottság helyesen rámutat, a már említett 2005. február 4-i elektronikus levélből ezenfelül kitűnik (lásd különösen: fenti 154. pont), hogy a Biogaran megállapodásban részes felek még azt megelőzően megegyeztek a 2,5 millió GBP kifizetésében, hogy a szerződő felek tárgyalást folytattak volna ezen összeg Biogarannak járó ellentételezéséről, és azt rögzítették volna. A Niche emellett az igazgatási eljárás során maga is hangsúlyozta – mielőtt e nyilatkozatát módosította volna –, hogy a Biogaran megállapodás nem a szokásos kereskedelmi gyakorlat körébe tartozott, valamint hogy a kifizetés nagysága az egyezség egyik eleme volt (a megtámadott határozat 562. preambulumbekezdése).

161 Márpedig a felperes semmilyen konkrét bizonyítékot nem terjeszt elő annak alátámasztására, hogy a Niche termékdokumentációjának 2,5 millió GBP összeg ellenében történő megszerzése észszerűen úgy tekinthető, hogy az megtérülő befektetést képez (lásd a fenti 143. pontban említett „piacgazdasági befektető” fogalmával való analógia folytatásaként: 2000. december 12-i Alitalia kontra Bizottság ítélet, T-296/97, EU:T:2000:289, 84. pont, amelyben a Törvényszék rámutatott arra, hogy „a magánbefektetők magatartását a piacgazdaságban a várható nyereség irányítja”), vagy legalábbis olyan jellegű lett volna, hogy e termékdokumentációk megszerzője számára a magas megszerzési költség ellentételezésére alkalmas bevételt termeljen.

162 Ezenfelül egyetlen irat alapján sem magyarázható, hogy a Niche dokumentációi mennyiben tették volna lehetővé, hogy azok megszerzője az említett megszerzési költség ellentételezésére alkalmas nyereségre tegyen szert. E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a Biogarannak a megállapodást követő teljes forgalma mindössze 100 000 és 200 000 euró összeg között mozgott.

163 Emellett rá lehet mutatni arra, hogy az ügyiratok egyetlen eleméből sem tűnik ki, hogy a felperes a Biogaran megállapodás megkötése előtt felhívta volna a Niche-t arra, hogy az adja át számára az ahhoz szükséges valamennyi adatot, hogy a felperes megbizonyosodhasson afelől, hogy a szóban forgó termékdokumentációk ára nem túlságosan magas a várható megtérüléshez képest.

164 A fentiekből az következik, hogy a Törvényszék előtt megvitatott információk összességére tekintettel a Bizottság a jogilag megkövetelt módon bizonyította a fordított kifizetés fennállását, amely kifizetés nem képezte a szóban forgó jogvita egyezség útján történő rendezésének szerves részét (lásd: fenti 146. pont). A Bizottság ezért megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a Biogaran megállapodás keretében a Niche számára folyósított 2,5 millió GBP összegű kifizetés további ösztönző előnyt, és nem a szokásos piaci feltételek mellett létrejött ügyletet képezett.

165 Végül az előző pontokban kifejtett megfontolásokra tekintettel rá kell mutatni arra, hogy a szóban forgó előny jelentéktelen jellege, vagyis az, hogy ezen előny összege elégtelen ahhoz, hogy az egyezségben előírt versenykorlátozó kikötések elfogadására ösztönző előnynek minősüljön (lásd: fenti 147. pont), nem nyert bizonyítást.

166 E megállapítást nem vonhatják kétségbe a felperes által felhozott egyéb érvek sem.

167 Először is, a tényállás közlésére adott válaszában a Biogaran azt állította, hogy „a Niche részéről folytatott tárgyalások kiterjedtek arra, hogy a forgalombahozatali engedély megszerzésének elmaradása esetén a [felperes] által folyósított összegeket nem térítik meg, és ez arra irányult, hogy [a Biogaran megtegye] az e forgalombahozatali engedélyek megszerzéséhez szükséges lépéseket annak érdekében, hogy a Niche számára nyereséget eredményező forgalmat termeljenek”.

168 Ugyanakkor a Biogaran által a keresetében átvett ezen érv nem fogadható el. E megállapodás felépítése ugyanis nem jelent biztosítékot arra, hogy a Biogaran benyújtja a forgalombahozatali engedélyek iránti kérelmeket, és hogy a Niche-től rendeli meg a beszerzéseit, mivel még azt megelőzően folyósítania kellett a kifizetést Niche számára, hogy tudta volna, hogy a Biogaran megszerzi-e a forgalombahozatali engedélyeket. A Bizottság helyesen hangsúlyozza, hogy a Biogaran szerződéses kötelezettségei között nem szerepelt az, hogy a Biogaran az átadott dokumentációk alapján köteles benyújtani a forgalombahozatali engedélyek iránti kérelmeket (a Biogaran megállapodás 2.2. és 3. cikke). Ezenfelül, amennyiben a Biogaran a megállapodás hatályának beálltától számított 18 hónapon belül nem szerezné meg a forgalombahozatali engedélyeket, e megállapodás automatikusan megszűnik, és egyik fél sem jogosult a károk megtérítésére. Ráadásul a Biogaran nem volt kizárólagossághoz kötve, mivel a Niche által átadott dokumentációkon felül más dokumentációk alapján is benyújthatta a forgalombahozatali engedélyek iránti kérelmeket.

169 Jóllehet a Biogaran a tényállás közlésére adott válaszában említést tett az általa aláírt más megállapodásokról, amelyek nem tartalmaztak a visszafizetést biztosító rendelkezést, e megállapodások több részletben történő kifizetést írtak elő, és az egyes fizetések jóval alacsonyabbak voltak a jelen ügyben szóban forgó, 2,5 millió GBP összegű egyszeri kifizetésnél.

170 Másodszor, a felperes azt állítja, hogy a Biogaran megállapodás célja az volt, hogy biztosítsa a Biogaran számára az A termék másodlagos beszerzési forrását.

171 Ez az érv nem fogadható el.

172 A felperes ugyanis már 2004 decemberében, a szóban forgó megállapodás létrejötte előtt beszerzési megállapodást kötött az A. társasággal az A termék vonatkozásában. Sőt, miután 2005 márciusában átvilágítást folytatott a Niche azon termékdokumentációi tekintetében, amelyek az A termék 10 mg-os kiszerelésű tablettáira – amely kiszerelés és adagolás nem tartozott az A. társasággal kötött megállapodás hatálya alá – vonatkoztak, a Biogaran meglehetősen gyengének találta e dokumentációk elemző részét. A Bizottság ezen információk fényében tehát megalapozottan hivatkozott arra, hogy meglepőnek találja, hogy a Biogaran lényegesen magasabb összeget volt hajlandó fizetni ezekért az dokumentációkért, mint az A. társaság dokumentációiért. Jóllehet a Biogaran kifejti, hogy az A termék tekintetében 2007-ben több mint 79 millió euró forgalma keletkezett, a megtámadott határozatnak a Biogaran által nem vitatott 569. preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a Biogaran által a Biogaran megállapodás révén elért teljes forgalom 200 000 euró alatt maradt.

173 Harmadszor, a B termékre vonatkozó dokumentációt illetően a Biogaran nem vitatja, hogy saját maga és a Bioglan (azóta Niche) 2001-ben olyan kereskedelmi megállapodást kötött a B termék molekuláinak 5 és 10 mg-os kiszerelése tekintetében, amely a Biogaran megállapodással ellentétben a forgalombahozatali engedélyek megszerzésének elmaradása esetén előírta a már teljesített kifizetések visszafizetését. Meg kell jegyezni, hogy az a körülmény, hogy a Biogaran megállapodás nem rendelkezik – a Bioglan és a Biogaran közötti korábbi megállapodásban szereplő – ilyen visszafizetési biztosítékról, megerősíti, hogy a B termékre vonatkozó dokumentáció átadása nem feleltethető meg egy szokásos piaci feltételek mellett lebonyolított ügyletnek.

174 Negyedszer, ami a C termékre vonatkozó iratokat illeti, a Biogaran elismeri, hogy nem használta fel a Niche termékdokumentációit, és a Biogaran továbbra is üzleti kapcsolatban maradt a Dispharral. Sőt, e dokumentációt csak 2007 januárjában, vagyis olyan időpontban adták át, amikor a Biogaran megállapodást a forgalombahozatali engedély megszerzésének elmaradása miatt már felmondták, és azt

követően, hogy a Niche már hozzájutott a vissza nem fizetendő kifizetés egészéhez. A Bizottság megalapozottan hivatkozik arra, hogy aligha hihető, hogy a Biogaran ilyen jelentős összeget fizetett volna, hiszen már több éve rendelkezett a Dispharral kötött ellátási szerződéssel, és a Disphar megállapodás meghosszabbításának bizonytalansága önmagában nem indokolt egy ilyen ügyletet.

175 Ráadásul, még annak feltételezése esetén is, hogy a Biogaran a Niche termékdokumentációinak megszerzésekor jogszerű célokat kívánt megvalósítani, emlékeztetni kell arra, hogy valamely megállapodás versenykorlátozó célúnak tekinthető akkor is, ha célja nem csupán a verseny korlátozása, hanem más, jogszerű célokat is követ (lásd ebben az értelemben: 1983. november 8-i IAZ International Belgium és társai kontra Bizottság ítélet, 96/82–102/82, 104/82, 105/82, 108/82 és 110/82, EU:C:1983:310, 25. pont; 2006. április 6-i General Motors kontra Bizottság ítélet, C-551/03 P, EU:C:2006:229, 64. pont; 2008. november 20-i Beef Industry Development Society és Barry Brothers ítélet, C-209/07, EU:C:2008:643, 21. pont).

176 Végül a felperes azt állítja, hogy a Bizottság nem bizonyította a Biogaran versenyellenes szándékát.

177 E tekintetben a megtámadott határozatnak a Biogaran által lényegében nem vitatott 577. preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy a tárgyalások kiterjedtek a Servier és a Niche, valamint a Servier és a Matrix között létrejött egyezségekben előírt kifizetésekre, amelyeket egyenlően osztottak meg a Niche és a Matrix között, jóllehet a Matrix a Niche-nél nagyobb összeghez kívánt hozzájutni. A Bizottság helyesen állítja, hogy a Biogaran megállapodás egy látszólag szokásos ügylet leple alatt lehetővé tette, hogy a Servier csoport – a Matrix kizárása mellett – növelje a Niche számára fizetett hozzájárulást. Egyébiránt a Niche megerősítette, hogy a kifizetés a Servier és a Niche közötti tárgyalás során megállapított 15,7 millió GBP „*total overall compensation*” részét képezte (a megtámadott határozat 560. preambulumbekezdése). Jóllehet a Bizottság nem terjeszt elő további bizonyítékokat annak okairól, hogy a Servier miért vette igénybe a Biogarant a Niche ösztönzéséhez, a Bizottság által összegyűjtött információk olyan egybehangzó valószínűsítő körülményt képeznek, amely bizonyítja a 2,5 millió GBP kifizetése és a Servier által a Niche számára az egyezség keretében fizetett főösszeg közötti elválaszthatatlan kapcsolatot.

178 Mindenesetre emlékeztetni kell arra, hogy a felek szándéka nem szükséges elem a vállalkozások közötti egyfajta egyeztetés korlátozó jellegének meghatározásához (2015. március 19-i Dole Food és Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság ítélet, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 118. pont).

179 A fentiekből az következik, hogy a Bizottság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a Biogaran megállapodás keretében a Niche számára folyósított 2,5 millió GBP összegű kifizetés további ösztönző előnynek minősült.

180 Mindehhez hozzá kell tenni, hogy a további ösztönzés kellően meghatározó volt a Niche azon döntésére, miszerint nem lép a perindopril piacára. A Bizottság ugyanis a megtámadott határozatnak a – lényegében nem vitatott – 577. preambulumbekezdésében rámutatott arra, hogy a Servier és a Niche, illetve a Servier és a Matrix között létrejött egyezségek tárgyát képező összegeket először egyenlően osztották meg, azonban a Biogaran által a Niche-nek teljesített kifizetés végül lehetővé tette, hogy a Servier csoport növelje a Niche számára folyósított hozzájárulást, anélkül hogy erről a Matrixnak tudomása lett volna. Ráadásul maga a Niche is megerősítette, hogy a további kifizetés a Servier-vel folytatott tárgyalás során megállapított „*total overall compensation*” részét képezte. Ezen információkra tekintettel meg kell állapítani, hogy a Niche a Biogaran megállapodás nélkül valószínűleg nem kötötte volna meg az egyezséget. Következésképpen a Servier és a leányvállalata együttes fellépése tette lehetővé a versenykorlátozás megvalósulását.

181 E megállapítás alapján önmagában megállapítható a cél általi versenykorlátozás fennállása, amelyben a Biogaran közvetlenül részt vett. Még ha bizonyítást is nyerne az a körülmény, hogy a Biogaran a tényállás megvalósulásának időpontjában nem volt a Niche versenytársa, ez nem befolyásolja e megállapítást. Amint azt a Bíróság már kimondta, valamely társaság kartellben való részvétele anélkül is

megállapítható, hogy e társaság szükségképpen tevékenységet folytatna a verseny korlátozásával érintett piacon (lásd ebben az értelemben: 2015. október 22-i AC-Treuhand kontra Bizottság ítélet, C-194/14 P, EU:C:2015:717, 34. pont).

182 A fentiekre tekintettel nem hívható fel a felperes arra alapított érve, hogy a Biogaran megállapodás nem tartalmaz versenyellenes kikötést. Ez a megállapítás ugyanis nem fosztja meg a megállapodást annak valódi korlátozó jellegétől, hiszen e megállapodást éppen azért kötötték, hogy kiegészítse a versenykorlátozó kikötéseket tartalmazó egyezséget.

183 Végül azon körülmény alapján, hogy a Bizottság a Niche-re kiszabott bírság összegének számításakor nem vette figyelembe a 2,5 millió GBP kifizetését, nem állapítható meg, hogy a Biogaran megállapodás nem minősült a Niche-t az egyezség megkötésére ösztönző kiegészítő értékátruházásnak. A Bizottság ugyanis a Törvényszék által feltett kérdésre adott válaszában kifejtette, hogy a Niche-re kiszabott bírság elrettentő hatásának biztosításához – különösen a Niche szerény méretére, illetve e társaság helyzetére tekintettel – nem volt szükség ezen összeg figyelembevételére. Még annak feltételezése esetén is, hogy a Bizottság a Niche-re kiszabott bírság összegének számításakor pusztán feledékenységből nem vette figyelembe ezt az összeget, e mulasztás semmi esetre sem befolyásolja az említett határozat azon megállapításának helyességét, amely szerint a Biogaran megállapodás megerősítette az egyezségből fakadó versenykorlátozást.

184 A fentiekből következik, hogy a jelen jogalapot el kell utasítani.

B. A téves jogalkalmazásra alapított jogalapról, amennyiben a megtámadott határozat nem bizonyítja a Biogaran részvételét a versenyszabályok megsértésében

1. A felek érvei

a) A Biogaran megállapodás jogsértő jellegéről

185 A felperes azt állítja, hogy önmagában a Biogaran megállapodás még a Bizottság saját bevallása szerint sem jogsértő jellegű. A megtámadott határozat ugyanis egyáltalán nem kifogásolta e megállapodás kikötéseit, és azokkal egyébiránt mindössze hat oldalon foglalkozott. A Biogarannal szemben tehát olyan megállapodás miatt szabtak ki szankciót, amely nem járt együtt a verseny korlátozásával, és pusztán e megállapodás Biogaran általi aláírása nem szankcionálható az EUMSZ 101. cikk alapján. A Biogaran felelőssége szorosan az egyezség állítólagos jogellenes jellegéhez kapcsolódik, amely egyezségnek egyébiránt nem volt az aláírója, és a megtámadott határozat 1351. preambulumbekezdése is elismeri, hogy „az egyezség és a Biogaran megállapodás különálló jogi aktusok”.

186 Wahl főtanácsnok AC-Treuhand kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványa (C-194/14 P, EU:C:2015:350) alapján a felperes azt állítja, hogy a célzottan versenykorlátozó vagy ilyen hatással járó kartellben való részvétel megállapításához az is szükséges, hogy az érintett vállalkozás versenykényszert jelentsen a kartellben részt vevő többi szereplőre nézve, a jelen esetben azonban nem ez a helyzet, mivel a Biogaran a tényállás megvalósulásának időpontjában nem volt a Niche versenytársa.

187 A Bizottság szerint a Biogaran megállapodás nem vizsgálható az egyezségtől függetlenül, amelytől e megállapodás elválaszthatatlan. A Bizottság a megtámadott határozat 1351. és 3011. preambulumbekezdésében már rámutatott arra, hogy e megállapodást arra használták, hogy a Niche számára 2,5 millió GBP további összeget folyósítsanak a Niche által a Servier és a Niche közötti egyezség keretében tett kötelezettségvállalások ellentételezéseként.

188 A Biogaran megállapodásban szereplő e kifizetés a Biogaran kartellben való közvetlen részvételének minősül, jóllehet e megállapodás rendelkezéseit a Bizottság nem vitatja. A Bizottság hozzáteszi, hogy ez az összeg a Niche számára annak érdekében nyújtott további ösztönzésnek minősül, hogy ez utóbbi társaságot meggyőzzék az egyezség aláírásáról. Az a körülmény, hogy ezen összeg kifizetésére a licenciamegállapodás keretében került sor, nem fosztja meg azon jellegétől, hogy az kiegészíti az egyezség keretében folyósított 11,8 millió GBP kifizetést. Ehhez hasonlóan az a körülmény, hogy a Biogaran megállapodás az egyezség hatálya alá tartozó molekuláktól eltérő molekulákra vonatkozik, továbbá hogy e megállapodásnak lehettek bizonyos operatív hasznai – amit nem bizonyítottak –, nem fosztja meg a kifizetést a közvetlen ösztönző jellegétől.

b) Az anyavállalat tevékenységeiért való felelősség leányvállalatnak való betudása

189 A felperes azt állítja, hogy a megtámadott határozat egy olyan megállapodás megkötésével összefüggő állítólagos jogsértésért való felelősséget tud be a felperesnek, amelynek a felperes nem volt részes fele, és a tartalmát sem ismerte. Egy ilyen megközelítés ellentétes a személyes felelősség elvével, amelyet az ítélkezési gyakorlattal összhangban szigorúan kell értelmezni. Önálló jogi személyiségére tekintettel a felperes azt állítja, hogy csak akkor tudható be neki a Servier által állítólagosan elkövetett jogsértésért való felelősség, ha bizonyítást nyer, hogy részt vett az állítólagos kartellben, vagy abból előnye származott.

190 A felperes hangsúlyozza, hogy a kifogásközlésre adott válaszában rámutatott arra, hogy önálló piaci szereplőként járt el a Servier-től elkülönülő vezetői, helyiségei, védjegye, vagyona és tevékenységei útján, és míg a Servier originális vállalat, addig a Biogaran generikus társaság. A felperes hangsúlyozza, hogy mivel nem az anyavállalata vagy a részvényese a Niche-nek és a Servier-nek, semmilyen felügyeleti jogot vagy eszközt nem gyakorol az állítólagosan az EUMSZ 101. cikkel ellentétes egyezségben részt vevő felek üzletpolitikája vagy üzleti stratégiája felett.

191 A felperes e tekintetben felrója a Bizottságnak, hogy az a törvény általi meghatározottság elvének megsértésével vezette be azt a vélelmet, hogy a leányvállalat felelős az anyavállalat tevékenységeiért, ezzel megsértve a büntetések egyéniesítésének elvét, amelyet a Rómában 1950. november 4-én aláírt, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 6. cikkének (2) bekezdése és az Alapjogi Charta 48. cikke biztosít.

192 A Bizottság erre azzal válaszol, hogy a megtámadott határozatban nem állt szándékában a leányvállalatnak betudni az anyavállalat tevékenységeiért való felelősséget. Állítása szerint a Biogaran a Servier által elkövetett jogsértésben való közvetlen részvételéért felelős. A Servier (az egyezség aláírása) és a leányvállalata (a licenciamegállapodás aláírása) együttes fellépése tette lehetővé annak megakadályozását, hogy a Niche a generikus termékek piacára lépjen, ezzel a Servier csoport egészének érdekeit szolgálva.

193 A Bizottság hangsúlyozza, hogy nem állította azt, hogy a Biogaran az ellenőrzés vagy a felügyelet gyakorlásának elmulasztásáért lenne felelős. A Bizottság a Biogaran felelősségét a jogsértésben való közvetlen részvétele alapján állapította meg, és a Servier csoporthoz tartozását az anyavállalata egyetemleges felelősségének megállapítása érdekében vette figyelembe.

194 A Bizottság azt állítja, hogy a leányvállalat magatartása akkor tudható be az anyavállalatnak, ha a leányvállalat – jóllehet különálló jogi személyiséggel rendelkezik – nem önállóan határozza meg saját magatartását a piacon, hanem lényegében az anyavállalat által adott utasításokat követi. Hozzáteszi, hogy abban a különös esetben, ha az anyavállalat a versenyjogba ütköző jogsértést elkövető leányvállalata tőkéjében 100%-os részesedéssel rendelkezik, fennáll azon megdönthető vélelem, amely szerint az említett anyavállalat ténylegesen meghatározó befolyást gyakorol leányvállalata magatartására. A Bizottság szerint ebben az összefüggésben az anyavállalatnak és a leányvállalatnak egyetemleges kell felelniük az e jogsértés miatt kiszabott bírság megfizetéséért.

195 A Bizottság hozzáteszi, hogy jóllehet a Servier és a Niche közötti egyezség és a Biogaran megállapodás különálló aktusok, azok elválaszthatatlanok egymástól, mivel mindkettő arra irányul, hogy ugyanazon a napon jelentős kifizetést teljesítsenek a Niche számára azon kötelezettségvállalás ellentételezéseként, hogy nem lép a perindopril piacára (a megtámadott határozat 1351. és 3011. preambulumbekezdése). A két társaság ugyanazon célkitűzést kívánta megvalósítani, a magatartásuk egységes volt, és egyetlen gazdasági egységként jártak el nemcsak a piacon, hanem a jogsértés tekintetében is.

196 A Bizottság szerint a Biogaran megállapodás hátterére tekintettel megállapítható, hogy a Biogarannak tudnia kellett arról, hogy a kifizetés a Niche-nek a perindopril piacáról való kizárására irányuló egyezség keretébe illeszkedik. A Biogaran megállapodás egyetlen gazdasági egység közös tervének egyik eleme volt, és az, hogy a Biogaran megállapodás nem tartalmazza az egyezség forgalmazástilalmi és meg nem támadási kikötéseit, nem fosztja meg a Biogaran megállapodást annak valódi természetétől, nevezetesen hogy az a Niche-nek a perindopril piacáról való kizárására irányuló további ösztönzésnek minősül.

c) A Servier jogsértő magatartásának Biogaran általi ismeretéről

197 A felperes hangsúlyozza, hogy a tényállás megvalósulásának időpontjában nem ismerte az egyezség tartalmát, és ezért nem láthatta előre ezen ügylet versenyellenes jellegét.

198 Az ítélkezési gyakorlat alapján a felperes úgy véli, hogy „a vállalkozás egységes és folyamatos jogsértésért való felelősségének megállapításához szükséges a jogsértés többi résztvevője jogsértő magatartásainak (bizonyított vagy vélelmezhető) ismerete”. A Bizottság figyelmen kívül hagyta az ítélkezési gyakorlatban megállapított bizonyítási követelményt, amikor a megtámadott határozatban megállapította, hogy „nem volt szükség annak bizonyítására, hogy a Biogarannak tudomása volt az egyezség versenyellenes jellegéről”.

199 A felperes ezenfelül úgy véli, hogy az ítélkezési gyakorlattal összhangban a jogsértés és a megállapodás közötti objektív kapcsolat fennállása nem elegendő ahhoz, hogy a Bizottság a Biogarannak tudhassa be a jogsértést. A Bizottságnak bizonyítania kell, hogy a vállalkozásnak tudomása volt a jogsértésről, és azt észszerűen előreláthatta. A Bizottság elferdítette a tényeket és figyelmen kívül hagyta a fent említett ítélkezési gyakorlatot annak megállapításával, hogy a „Biogarannak módjában volt megérteni, hogy a Biogaran megállapodás összefüggött az egyezséggel”.

200 A felperes hozzáteszi, hogy még ha a Bizottság bizonyítani is tudja, hogy a megállapodások összefüggtek egymással, és hogy a Biogarannak erről mindenképpen tudnia kellett, ez nem jelenti azt, hogy a felperesnek tudomása volt az egyezség tartalmáról, vagy hogy azt észszerűen előreláthatta. E tekintetben a megtámadott határozat nem bizonyította, hogy a Biogarannak tudomása volt az egyezség állítólagos versenyellenes céljáról vagy ezen egyezség alapvető jellemzőiről, és mindezek ismerete nem vélelmezhető.

201 A felperes hangsúlyozza, hogy nem ismerhette az egyezség állítólagos jogellenes jellegét, mivel a tényállás megvalósulásának időpontjában (2005) semmilyen jel nem mutatott egy ilyen egyezség jogellenességére. Sir F. Jacobs véleménye alapján a felperes azt állítja, hogy a tényállás megvalósulásának időpontjában senki számára nem volt előrelátható a Bizottság által a kifogásközlésben ismertetett elemzési keret.

202 Végül a felperes a Bizottság által az ellenkérelem szakaszában felhozott egyes érvek elfogadhatatlanságára hivatkozik, amely érvekkel azt az állítást kívánta alátámasztani, amely szerint a Biogarannak mindenképpen tudnia kellett a Servier „tényleges magatartásáról”.

203 A Bizottság állítása szerint a Biogaran észszerűen előreláthatta az egymással összejátszó többi fél által tervezett tényleges magatartásokat, és hajlandó volt elfogadni az ezzel járó kockázatot. A Bizottság szerint ugyanis az EUMSZ 101. cikknek a kartellben részt vevő fél általi ismerte, vagy az erről való tudomása nem értelmezhető ugyanolyan módon abban az esetben, ha a kizárásra irányuló műveletben a társaság partnere maga az anyavállalat. Ilyen esetben a leányvállalat ugyanis kizárólag az anyavállalata által meghatározott kereteken belül járhat el, amely keretet a jelen esetben a generikus társaságok ellen irányuló átfogó stratégia kialakítása adja. Ebben az összefüggésben a Biogaran tehát észszerűen előreláthatta, hogy a generikus termékek gyártója számára nyújtott kifizetésnek nem lehetett más célja, mint hogy kizárja e gyártót a piacról. A kifizetés egyetlen elfogadható magyarázata tehát az, hogy a Niche számára további ösztönzést kívántak nyújtani az egyezség megkötése érdekében.

204 A Bizottság emellett azt állítja, hogy annál is egyértelműbb a művelet jogsértő jellegének ismerete, hogy a Servier jogászait bevonták a Biogaran megállapodás előkészítésébe és/vagy e megállapodást számukra megküldték. Ezenfelül a Sandoz AG által a Biogarannal szemben 2008-ban megfogalmazott rágalmazó vádak arról tanúskodnak, hogy a Biogarant bevonták a Servier versenyellenes stratégiájába. Ehhez hasonlóan az, hogy a Biogaran 2006-ban közvetítő szerepet játszott a Servier és a Lupin közötti, állítólagosan versenyellenes egyezség létrejöttében, a Bizottság azon állítását támasztja alá, amely szerint a Biogarannak tudomása volt a Servier tényleges magatartásáról.

205 Végül a Bizottság a Niche és a Matrix közötti – az egyezség ellentételezéseként a Servier által számukra folyósított összegekre vonatkozóan folytatott – tárgyalásokra hivatkozik annak alátámasztása érdekében, hogy a Biogarannak tudnia kellett az egyezség és a Biogaran megállapodás által párhuzamosan megvalósítani kívánt célról. A Niche ugyanis megerősítette, hogy a kifizetés a Servier és a Niche közötti tárgyalás során megállapított 15,7 millió GBP „*total overall compensation*” részét képezte.

2. A Törvényszék álláspontja

206 Érdemes felhívni a Bizottság által a megtámadott határozatban levont azon következtetés alapjául szolgáló indokokat, amely szerint egyrészt a Biogaran megállapodás a Niche számára nyújtott, az egyezség megkötését célzó olyan további ösztönzést képezett, amely cél általi versenykorlátozásnak volt minősíthető (a megtámadott határozat 1369. és 3011. preambulumbekezdése), és másrészt hogy a Biogaran a Servier-vel együttesen és egyetemlegesen felelős az e jogsértéssel érintett időszak egésze tekintetében (a megtámadott határozat 3006., 3012. és 3145. preambulumbekezdése).

207 A Bizottság megállapítása szerint a Biogaran által a Niche számára a termékdokumentációk ellentételezéseként folyósított összeg a Niche számára nyújtott további ösztönzésnek minősült, amely hozzájárult a Niche-nek a perindopril piacáról való kizárásához. A Bizottság szerint a Niche egy olyan ösztönzésnek köszönhetően vállalta, hogy nem lép a perindopril piacára, amely egyrészt a Servier Niche-sel kötött egyezségének keretében teljesített kifizetés, másrészt pedig a Biogaran, a Servier anyavállalata által a Biogaran megállapodás keretében közvetlenül nyújtott további kifizetés formáját öltötte.

208 A felperes vitatja ezen értékelést. Állítása szerint a Bizottság megsértette a személyes felelősség elvét azzal, hogy a felperesnek tudta be az anyavállalata által kötött megállapodásért való felelősséget. Állítása szerint a Biogaran megállapodás nem minősül az EUMSZ 101. cikk megsértésének, és a felperesnek nem volt tudomása arról, hogy az anyavállalatának magatartása vagy az anyavállalata és a Niche között létrejött egyezség jogellenes lett volna.

209 Elöljáróban hangsúlyozni kell, hogy a felperes állításával ellentétben a Bizottság a megtámadott határozatban nem az anyavállalatnak felrótt magatartásokat tudta be a Biogarannak. A Bizottság ugyanis a megtámadott határozat 1349. preambulumbekezdésében megállapította, hogy a Servier a Biogaran megállapodás útján további ösztönzést nyújtott a Niche számára. Az említett határozat 3011. preambulumbekezdésében a Bizottság kifejtette, hogy bár nincs szükség annak bizonyítására,

hogy a Biogarannak tudomása volt az egyezség versenyellenes jellegéről, több információ is arra utal, hogy a Biogaran felismerhette, hogy a Biogaran megállapodás összefüggött az egyezséggel, és hogy e megállapodással a Biogaran közvetlenül részt vett a jogsértésben. Amint arra a Bizottság az ellenkérelmében rámutat, a Bizottság egyáltalán nem kívánta a Biogarannak betudni az anyavállalatának felrótt magatartásokat.

210 A Bizottság a megtámadott határozat 3007. preambulumbekezdésében ugyanis rámutatott arra, hogy a Servier a megállapodás aláírásának időpontjában a leányvállalatának 100%-os tulajdonosa volt, és ezért a leányvállalatával egységes vállalkozást képezett. Hasonlóképpen, a Bizottság annyiban állapította meg a Biogaran egyetemleges felelősségét, amennyiben a Biogaran megállapodást és az egyezséget „ugyanazon vállalkozások kötötték”, azaz egyrészt a Servier csoport, másrészt pedig a Niche és az Unichem (a megtámadott határozat 1351. preambulumbekezdése és az 1898. lábjegyzete).

211 E tekintetben a Törvényszék megállapítja, hogy az uniós bíróság a mai napig nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy az Európai Bizottság milyen feltételek mellett állapíthatja meg a leányvállalat egyetemleges felelősségét, amikor – a jelen ügyhöz hasonlóan – a leányvállalat közvetlenül részt vett az anyavállalata jogsértő magatartásában.

212 Az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a vállalkozás fogalma valamennyi jogalanyt magában foglalja, aki gazdasági tevékenységet folytat, a jogalany jogállásától és finanszírozásának módjától függetlenül. E tekintetben a Bíróság kifejtette egyfelől, hogy ezen összefüggésben a vállalkozás fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az gazdasági egységet jelent, még akkor is, ha jogi szempontból e gazdasági egység több természetes vagy jogi személyből áll, és másfelől hogy ha ilyen gazdasági egység sérti meg a versenyszabályokat, a személyes felelősség elve szerint neki kell felelnie ezért a jogsértésért lásd: 2011. január 20-i General Química és társai kontra Bizottság ítélet, C-90/09 P, EU:C:2011:21, 34–36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

213 Abban a különös esetben, ha az anyavállalat rendelkezik a közösségi versenyjog szabályait sértő magatartást folytató leányvállalat tőkéjének 100%-ával, fennáll azon megdönthető vélelem, amely szerint az említett anyavállalat ténylegesen meghatározó befolyást gyakorol leányvállalata magatartására (2009. szeptember 10-i Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ítélet, C-97/08 P, EU:C:2009:536, 60. pont). Ezért elegendő, ha a Bizottság bizonyítja, hogy valamely leányvállalatnak az anyavállalata az egyedüli tulajdonosa, ahhoz, hogy arra következtethessen, hogy ez utóbbi meghatározó befolyást gyakorol e leányvállalat üzletpolitikájára (2011. március 29-i ArcelorMittal Luxembourg kontra Bizottság és Bizottság kontra ArcelorMittal Luxembourg és társai ítélet, C-201/09 P és C-216/09 P, EU:C:2011:190, 98. pont).

214 A jelen ügyben ez a helyzet. A Biogaran megállapodás megkötésének időpontjában a Servier volt a Biogaran 100%-os tulajdonosa, és az e megállapításból eredő vélelmet nem döntötték meg (lásd ebben az értelemben: 2009. szeptember 10-i Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ítélet, C-97/08 P, EU:C:2009:536, 60–65. pont). Hangsúlyozni kell ugyanis, hogy a Biogaran nem bizonyította, hogy a Servier-hez képest önállóan határozta meg az üzletpolitikáját. A két megállapodás közötti tényleges kapcsolat meglétére vonatkozó, fent említett bizonyítékok megerősítik, hogy a Servier meghatározó befolyást gyakorolt a Biogaran magatartására, és e befolyását ténylegesen alkalmazta is. A Biogaran Servier-hez képesti önállóságának szemléltetése érdekében a felperes előadja, hogy a Biogaran vezetői soha nem töltöttek be semmilyen tisztséget a Servier-nél. Ugyanakkor ez az információ nem alkalmas azon vélelem megdöntésére, amely szerint a Servier ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt a Biogaran felett (lásd ebben az értelemben: 2013. szeptember 16-i Roca kontra Bizottság ítélet, T-412/10, EU:T:2013:444, 76. pont). A felperes által annak alátámasztása érdekében hivatkozott többi körülményt illetően, hogy a felperes önálló piaci szereplőként és ráadásul generikus társaságként járt el a Servier-től elkülönülő helyiségei, védjegye és vagyona útján, e körülmények csupán azt szemléltetik, hogy a Biogaran a Servier-től elkülönülő, önálló jogi személyiséggel rendelkezik, azonban nem alkalmasak azon vélelem megdöntésére, amely szerint a Servier meghatározó befolyást gyakorol a Biogaran felett.

215 A Biogaran a Biogaran megállapodás, valamint a Sevrier és a Niche közötti egyezség megkötésének időpontjában tehát a Servier leányvállalata volt, és a versenyjog értelmében egyetlen vállalkozást alkotott az anyavállalatával.

216 A Bizottság következésképpen helyesen állapította meg a „vállalkozás” fogalma alapján, hogy a Servier és a Biogaran egyetemlegesen volt felelős a nekik felrótt magatartásokért, és ezért bármelyikük magatartását az ugyanazon vállalkozás által elkövetett magatartásnak kell tekinteni (lásd ebben az értelemben: 2002. március 20-i HFB és társai kontra Bizottság ítélet, T-9/99, EU:T:2002:70, 524. és 525. pont; 2007. december 12-i Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ítélet, T-112/05, EU:T:2007:381, 62. pont; lásd továbbá ebben az értelemben és analógia útján: 1974. március 6-i Istituto Chemioterapico Italiano és Commercial Solvents kontra Bizottság ítélet, 6/73 és 7/73, EU:C:1974:18, 41. pont; 2000. november 16-i Metsä-Serla és társai kontra Bizottság ítélet, C-294/98 P, EU:C:2000:632, 26–28. pont).

217 Az a körülmény, hogy a jelen jogvitában az EUMSZ 101. cikknek a Bizottság által megállapított megsértése részben az anyavállalat, részben pedig a leányvállalat magatartásának az eredménye, míg az uniós bíróság elé a legtöbbször a leányvállalat és az anyavállalat egyetemleges felelősségével kapcsolatos olyan helyzetek kerülnek, ahol a jogsértés kizárólag a leányvállalat magatartásából fakad, nem alkalmas arra, hogy ezt a következtetést kétségbe vonja.

218 Ugyanis, mivel az anyavállalatnak be lehet tudni a leányvállalata által elkövetett jogsértésért való felelősséget, és következésképpen meg lehet állapítani e két társaság egyetemleges felelősségét az általuk alkotott vállalkozás által elkövetett jogsértésért, anélkül hogy ezzel sérülne a személyes felelősség elve, ez *a fortiori* akkor is alkalmazandó, ha az anyavállalat és a leányvállalata által alkotott gazdasági egység által elkövetett jogsértés e két társaság együttes magatartásának eredménye.

219 Amint azt a Bizottság helyesen hangsúlyozza, a megtámadott határozat címzettje a Biogaran által elkövetett jogsértésért szintén felelős társaságként akár a Servier is lehetett volna, még ha egyetlen bizonyíték sem támasztja alá, hogy a Servier részt vett a jogsértésben. Sőt, a megtámadott határozatot akár a Servier mint anyavállalat és annak leányvállalata részére egyidejűleg is címezhették volna azok egyetemleges felelőssége alapján, mivel mindkét társaság közvetlenül részt vett a jogsértésben.

220 A Bizottság tehát helyesen állapította meg, hogy a Biogaran megállapodás, illetve a Servier és a Niche közötti egyezség ugyanazon vállalkozások között jött létre, vagyis egyrészt a Servier csoport, másrészt pedig a Niche között, valamint hogy az EUMSZ 101. cikk megsértését a Servier csoportnak kell betudni, ami indokolja a Servier mint anyavállalat és a leányvállalata egyetemleges felelősségének megállapítását, mivel a magatartásaik együttesen járultak hozzá a jogsértés megvalósításához. Ez a megállapítás annál is inkább érvényes, hogy a két vállalat tevékenységei szorosan kapcsolódnak egymáshoz, tekintettel a Biogaran megállapodás, valamint a Servier és a Niche közötti egyezség között fennálló és a Bizottság által bizonyított elválaszthatatlan kapcsolatra.

221 A Biogaran hiába hivatkozik a jogsértésért való egyetemleges felelősségének hiányára azon az alapon, hogy nem volt tudomása az anyavállalata tevékenységeiről.

222 Először is, ez a kifogás azon a téves előfeltevésen alapul, hogy a Biogarannak tudták be az anyavállalata által elkövetett jogsértésért való felelősséget. Márpedig a fent említetteknek megfelelően e feltételezés ténybelileg és jogilag is megalapozatlan.

223 Másodszor emlékeztetni kell arra, hogy amennyiben az anyavállalat meghatározó befolyást gyakorol a 100%-os tulajdonában álló leányvállalata felett, vélelmezhető, hogy a leányvállalat az anyavállalat – és következésképpen a leányvállalat és az anyavállalat által alkotott vállalkozás – nevében és javára jár el. Mivel a Törvényszék megállapította, hogy – amint az az előző jogalapra adott válaszból kitűnik – a Biogaran megállapodás megkötésével a Biogaran nem valós kereskedelmi érdeket kívánt érvényesíteni, és nem alkalmazott az anyavállalata ellenőrzési körén kívüli, önálló stratégiát, a Bizottság

megalapozottan állapíthatta meg, hogy a Biogaran megállapodás a Niche számára az egyezség megkötése érdekében nyújtott további ösztönzésként egy olyan jogsértés egyik elemét képezte, amelyben a Biogaran közvetlenül részt vett, anélkül hogy bizonyítani kellene azt, hogy a Biogarannak tudomása volt a Servier eljárásáról vagy átfogó tervéről, vagy a jogsértés jellemzőiről.

224 Egyébiránt a felperes tévesen hivatkozik a 2003. október 2-i Aristrain kontra Bizottság ítéletre (C-196/99 P, EU:C:2003:529, 99. pont). Ez az ügy ugyanis nem az anyavállalat és a 100%-os tulajdonában lévő leányvállalata közötti kapcsolatra, hanem egy olyan helyzetre vonatkozott, ahol a két különálló gazdasági társaság törzstőkéje ugyanazon személy vagy család birtokában volt, amely körülményről az uniós bíróság megállapította, hogy elégtelen az e két társaság közötti gazdasági egység fennállásának azzal együtt járó megállapításához, hogy az uniós versenyjog értelmében bármelyikük tevékenysége e gazdasági egységnek lenne betudható. Ehhez hasonlóan szintén nem releváns a 2008. július 8-i AC-Treuhand kontra Bizottság ítéletre (T-99/04, EU:T:2008:256) a 2011. november 30-i Quinn Barlo és társai kontra Bizottság ítéletre (T-208/06, EU:T:2011:701) és a 2014. október 10-i Soliver kontra Bizottság ítéletre (T-68/09, EU:T:2014:867) való hivatkozás, mivel ezek az ügyek nem az anyavállalat és a leányvállalata által alkotott gazdasági egységre vonatkoztak.

225 Harmadszor, ha a felperes állításának megfelelően a jogsértés vállalatcsoportnak való betudásához a Bizottságnak bizonyítania kellett volna, hogy a leányvállalatnak tudomása volt az anyavállalata tevékenységeiről, ez befolyással lenne a gazdasági egység fogalmára. A két társaság bármelyike által megvalósított magatartásból fakadó jogsértés minden egyes eleme tekintetében bizonyítani kellene, hogy a leányvállalatnak tudomása volt az anyavállalata által megvalósítani kívánt célkitűzésekről, jóllehet a vállalkozás uniós versenyjog értelmében vett fogalma – azon vélelem alapján, amely szerint az anyavállalat meghatározó befolyást gyakorol a 100%-os tulajdonában lévő leányvállalat felett – feltételezi, hogy a leányvállalat az anyavállalata által megvalósítani kívánt célkitűzések keretében jár el, ez utóbbi vezetése és irányítása alatt. Amint azt a Bíróság már kimondta, a különböző jogsértő magatartásoknak a vállalkozást alkotó különböző egységeknek történő betudhatóságára vonatkozó feltétel akkor teljesül, ha akárcsak feltételhez kötött, járulékos vagy passzív módon is, de a vállalkozás valamennyi egysége hozzájárul e magatartások megvalósításához (lásd ebben az értelemben: 2017. január 26-i Duravit és társai kontra Bizottság ítélet, C-609/13 P, EU:C:2017:46, 117–126. pont; 2008. július 8-i AC-Treuhand kontra Bizottság ítélet, T-99/04, EU:T:2008:256, 133. pont).

226 Amennyiben elfogadnánk a felperes érvelését, az megnehezítené a vállalatcsoportokon belüli versenyjogi jogsértések megállapítását, holott az a vélelem, amely szerint az anyavállalat ellenőrzést gyakorol a 100%-os tulajdonában lévő leányvállalata felett, éppen annak megakadályozására irányul, hogy a jogsértő magatartásokat csak a közvetlenül felelős leányvállalatoknak tudják be, ezzel elkerülve a vállalatcsoport szintjén történő felelősségre vonást. Ekkor ugyanis az anyavállalatnak mindössze fel kellene osztania saját maga és a leányvállalata között a jogsértő magatartásokat arra hivatkozva, hogy a leányvállalatnak nem volt tudomása az anyavállalat magatartásairól, annak érdekében, hogy kizárólag a leányvállalatnak tudják be a jogsértés azon elemét, amely a leányvállalat jogsértésben való közvetlen részvételéből fakad. Ez a versenyellenes magatartások ellen folytatott küzdelem hatékonyságának csökkenését eredményezné, ami nem igazolható a jogsértésekért való személyes felelősség elvének tiszteletben tartásával.

227 A fentiekből következik, hogy a felperes azon érvelése, amely szerint a Bizottság tévesen, a személyes felelősség elvének megsértésével tudta be a felperesnek az anyavállalata jogsértő tevékenységeiért való felelősséget, ténybelileg és jogilag is megalapozatlan. A Bizottság nemcsak hogy nem tudta be a Biogarannak az anyavállalatának felrótt jogsértést – amelyet kizárólag a Servier csoportnak tulajdonított –, de azt is helyesen állapította meg, hogy nem volt szükség annak bizonyítására, hogy Biogarannak tudomása volt az anyavállalata tevékenységeiről.

228 Ellentétben a felperes által a tárgyaláson annak érdekében előadott állításokkal, hogy alátámassza az általa felhozott, az indokolás elégtelenségére és az indokolásnak a megtámadott határozat érvénytelenségét eredményező ellentmondásaira alapított jogalapot, a megtámadott határozat nem

tartalmaz ilyen hibákat. E határozatból, és különösen annak 1349., 3007. és 3011. preambulumbekezdéséből ugyanis egyértelműen kitűnik, hogy a Bizottság megállapítása szerint a jogsértésért felelős jogalany a Servier és a 100%-os tulajdonában álló leányvállalata, a Biogaran által alkotott, az EUMSZ 101. cikk értelmében vett vállalkozás volt, és hogy a jogsértésért való felelősség „vállalkozásnak” történő betudásához nem volt szükség annak bizonyítására, hogy a Biogarannak tudomása volt az egyezség versenyellenes jellegéről. Jóllehet igaz, hogy – amint arra a tárgyaláson a Biogaran rámutatott – a beadványaiban a Bizottság megállapította, hogy vélelmezhető volt, hogy a Biogaran tudott a Servier tevékenységeiről, és hogy ez az elemzés aggályos, mivel főszabály szerint nem vélelmezhető az anyavállalat magatartásának a leányvállalat általi ismerete, mindez nem képezi a megtámadott határozat indokolásának részét, hiszen e határozat mindössze annak megállapítására szorítkozik, hogy a Servier 100%-os tulajdonában lévő Biogaran a vélelem szerint a Servier befolyása és ellenőrzése alatt járt el, és az információk szerint a Biogaran közvetlenül részt vett az érintett gazdasági egység által elkövetett jogsértésben.

229 A teljesség kedvéért, még abban az esetben is, ha a Bizottság köteles lenne annak bizonyítására, hogy a Biogaran ismerte a Servier tevékenységeit, valamint a Servier és a Niche közötti egyezség jogsértő jellegét, az ügy irataiból kitűnik, hogy a Bizottság ezt a jogilag megkövetelt módon bizonyította.

230 Emlékeztetni kell arra, hogy az is megtörténhet, hogy valamely vállalkozás csupán az egységes és folyamatos jogsértést képező versenyellenes magatartások egy részében vett közvetlenül részt, ám tudomása volt a kartell többi részvevője által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított többi jogsértő magatartásról, illetve e magatartást észszerűen előre láthatta, és kész volt ennek kockázatát elfogadni. Ilyen esetben a Bizottság jogosult arra, hogy az ilyen jogsértést képező versenyellenes magatartások összességéért és következésképpen a jogsértés egészéért fennálló felelősséget is betudja e vállalkozásnak (lásd: 2015. június 24-i Fresh Del Monte Produce kontra Bizottság és Bizottság kontra Fresh Del Monte Produce ítélet, C-293/13 P és C-294/13 P, EU:C:2015:416, 158. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2017. január 26-i Duravit és társai kontra Bizottság ítélet, C-609/13 P, EU:C:2017:46, 119. pont).

231 Amennyiben viszont a vállalkozás közvetlenül részt vett egy vagy több, egységes és folyamatos jogsértést képező versenyellenes magatartásban, ám nem bizonyított, hogy saját magatartásával hozzá kívánt volna járulni a kartell többi résztvevője által követett közös célokhoz, és hogy tudomása lett volna az e résztvevők által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított többi jogsértő magatartásról, illetve hogy e magatartásokat észszerűen előre láthatta, és kész volt azok kockázatát elfogadni, a Bizottság csak arra jogosult, hogy az olyan magatartásokért fennálló felelősségét tudja be e vállalkozásnak, amelyekben közvetlenül részt vett, valamint az olyan, a többi résztvevő által az övével azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított magatartásokért, amelyekkel kapcsolatban bizonyított, hogy azokról tudomása volt, vagy azokat észszerűen előre láthatta, és kész volt azok kockázatát elfogadni (lásd: 2015. június 24-i Fresh Del Monte Produce kontra Bizottság és Bizottság kontra Fresh Del Monte Produce ítélet, C-293/13 P és C-294/13 P, EU:C:2015:416, 159. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2017. január 26-i Duravit és társai kontra Bizottság ítélet, C-609/13 P, EU:C:2017:46, 120. pont).

232 A jelen ügyben a Bizottság bizonyította, hogy a Biogarannak tudomása volt arról, hogy a Biogaran megállapodás hozzá kívánt járulni a Niche piacról való kizárására irányuló cél megvalósításához. A Bizottság által a Biogaran megállapodás ösztönző jellegéről gyűjtött és a megtámadott határozat 1351. preambulumbekezdésében említett információkkal – amelyeket a Biogaran nem vitatott sikeresen a tények elferdítésére alapított jogalap keretében –, és egyúttal annak hangsúlyozásával, hogy a Biogaran, amely a Servier 100%-os tulajdonában lévő leányvállalat, nem járhatott el önállóan –, a Bizottság bizonyította, hogy a Biogaran megállapodás kizárólag a Niche számára nyújtott további ösztönzésként értelmezhető, és ezen ösztönző jellegről a Biogarannak tudnia kellett.

233 Amint az a tények elferdítésére alapított jogalap vizsgálatából kitűnik, a Biogaran nem terjesztett elő semmilyen valószerű magyarázatot annak indokolására, hogy miért egyidejűleg került sor e megállapodás, illetve a Servier és a Niche közötti egyezség megkötésére. Emellett azt sem tudta érvényesen bizonyítani, hogy nem volt tudomása e megállapodások jogsértő jellegéről. A Niche piacról való kizárására irányuló célkitűzés – amelynek megvalósítására jelentős kifizetések ellenében került sor – korlátozó jellege ugyanis egyértelmű volt e megállapodás tárgyalói számára.

234 A fentiekből az következik, hogy a jelen jogalapot el kell utasítani, anélkül hogy figyelembe kellene venni a Bizottság által az ellenkérelmében hivatkozott, a Biogaran megállapodás aláírását követő tényállási elemekre vonatkozó érveket.

C. Az arra alapított jogalapról, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot a bírság Biogarannal szembeni kiszabásakor

1. A felek érvei

a) Az ügy példa nélküli, előre nem látható és összetett jellegéről

235 A bűncselekmények és büntetések törvényességének az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 7. cikkében és az Alapjogi Charta 49. cikkében rögzített elve alapján a felperes azt állítja, hogy a Bizottság kizárólag olyan magatartások tekintetében szabhat ki szankciókat, amelyek a tényállás megvalósulásának időpontjában jogsértő jellegűek voltak. Ehhez hasonlóan hozzáteszi, hogy a Bizottság határozathozatali gyakorlatának megfelelően nem szabható ki bírság, ha a feltárt jogsértések viszonylag új jellegűek, és a tényállás megvalósulásának időpontjában nem állt fenn olyan megszilárdult gyakorlat, amely világosan kimondta volna a szóban forgó magatartástípus jogellenes jellegét, illetve akkor sem, ha új elvi megközelítésről van szó.

236 Egyébiránt a felperes szerint a Bizottság nem szabhatott volna ki bírságot olyan magatartások miatt, amelyek minősítése a tényállás megvalósulásának időpontjában nem volt egyértelmű. A megtámadott határozat ugyanis a Niche és a Servier közötti egyezség példa nélküli és előre nem látható bírálatán alapul. A felperes azt állítja, hogy a tényállás idején erre nem volt precedens, és következésképpen a Biogaranban fel sem merülhetett a gyanúja annak, hogy egy ilyen egyezséget jogellenesnek minősítenek.

237 A Bizottság hangsúlyozza, hogy az EUMSZ 101. cikk szerinti jogsértések megfogalmazása szó szerint arra utal, hogy a szóban forgó magatartások – vagyis értékátruházás fejében valamely versenytárs piacról történő kizárása – versenyellenesek. A Bizottság a megtámadott határozat releváns szakaszaira utalva megállapítja, hogy a megállapodások időpontjában nem volt vitatott, hogy a versenytársak piacról való kizárására irányuló magatartásokat valószínűleg versenyellenesnek tekintik (a megtámadott határozat 3092. preambulumbekezdése).

238 A Bizottság állítása szerint a Servier vállalkozáson belül a tényállás megvalósulásának idején folytatott, az egyezség versenyjoggal való összeegyeztethetőségére vonatkozó megbeszélések azt mutatják, hogy a feleknek egyértelműen tudomásuk volt a megállapodások esetleges versenyellenes jelegéről.

239 Végül az, hogy a megállapodásokban részes felek számára nyújtott jogi tanácsadás nem azonosította a jogsértés veszélyét, nem mentesítheti a vállalkozást a bírság alól, mivel mindenképpen tudnia kellett az említett magatartás versenyellenes jellegéről.

b) A bírság arányos jellegéről

240 A felperes azzal érvel, hogy a bírság összege mindenesetre nyilvánvalóan aránytalan ahhoz képest, hogy a Biogaran csupán csekély szerepet játszott az állítólagos jogsértés megvalósításában. Az ítélkezési gyakorlat alapján hangsúlyozza, hogy azt, hogy valamely vállalkozás nem vett részt a kartell összes összetevő elemében, illetve csekély szerepet játszott azokban, amelyekben részt vett, figyelembe kell venni a jogsértés súlyának értékelése és – adott esetben – a bírság összegének meghatározása során.

241 A Bizottság nyilvánvalóan megsértette az arányosság és az egyenlő bánásmód elvét azzal, hogy a bírság kiszabásakor nem vette figyelembe, hogy a Biogaran korlátozott mértékben járult hozzá az állítólagos jogsértéshez. A bírság súlyossága ugyanis sérti az egyenlő bánásmód uniós jogi alapelvét, amely megköveteli, hogy a hasonló helyzeteket ne kezeljék eltérő módon, és hogy az eltérő helyzeteket ne kezeljék egyenlő módon, kivéve ha az ilyen bánásmód objektíve igazolható.

242 Ezért annak megállapításával, hogy a Biogaran az anyavállalatával egyetemlegesen felel a kiszabott bírság megfizetéséért, jóllehet a két társaság részvételét jellemző objektív körülmények nem voltak összehasonlíthatóak, a Bizottság megsértette az egyenlő bánásmód elvét. Ugyanis, míg a Bizottság a Servier-t egy versenyellenes magatartás miatt szankcionálta, addig a Biogarant egy olyan aktus miatt, amely önmagában nem korlátozza a versenyt. Ezenkívül, még annak feltételezése esetén is, hogy a Biogaran megállapodás az állítólagosan versenyellenes egyezség keretébe illeszkedik, a Bizottság által vitatott, a Niche számára történt értékátruházás összesen 13,8 millió GBP-re emelkedik, míg a Biogaran ehhez mindössze 2,5 millió GBP-vel járult hozzá.

243 A felperes egyébiránt hangsúlyozza, hogy a vele szemben egy állítólagosan versenyellenes megállapodásban való közvetett részvétel miatt kiszabott bírság annál is inkább aránytalan, hogy jelentősen meghaladja az öt másik generikus társaságra kiszabott pénzbírságok halmozott teljes összegét (azaz 96,6 millió EUR-t), amely társaságok ugyanakkor közvetlenül részt vettek a vitatott egyezségekben.

244 Végül a határozat tévesen alkalmazza a jogot, amennyiben a Biogaran tekintetében figyelembe veszi az anyavállalata eladásainak értékét (476 millió EUR), miközben maga a Biogaran egyáltalán nem teljesített eladásokat. A felperes tehát azt állítja, hogy az egyenlő bánásmód elvével összhangban a Bizottságnak ugyanazt az érvelést kellett volna alkalmaznia a Biogarannal szemben, mint a többi generikus társaság tekintetében. Ugyanis, ha a Bizottság figyelembe vette volna a Biogaran által aláírt megállapodáson alapuló, 2,5 millió GBP összegű értékátruházást, akkor a Biogarannal szemben kiszabott bírság összegét több mint 150–nel kellett volna elosztania.

245 A Bizottság erre azzal válaszol, hogy a Biogaran nem a Servier csoporttól különálló és független jogalanyként járt el. A Biogaran a Servier csoport szerves részeként járt el, és ezért a Servier vállalat egésze felelős a jogsértésért. A Bizottság hozzáteszi, hogy a Biogaran okozati szerepe legalább annyira jelentős, mint az anyavállalatáé.

246 Végül a Bizottság megállapítása szerint a generikus társaságokkal és a Biogarannal szemben kiszabott bírságok közötti összehasonlítás nem releváns, mivel a Biogaran ebben az ügyben a Servier-vel azonos vállalkozás részeként járt el. A Biogaran az originális termék olyan gyártójaként járt el, amely meg kívánja őrizni a monopolhelyzetét, és amelynek helyzete eltér a generikus társaságok helyzetétől, amely utóbbiak elfogadták, hogy jelentős kifizetés ellenében nem lépnek a piacra.

c) A bírság 10%-os felső határa

247 A felperes azt állítja, hogy a Bizottság megsértette az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdését azzal, hogy a Biogarant a teljes forgalmának mintegy 18%-át kitevő 131,5 millió eurós bírság egyetemleges megfizetésére kötelezte amiatt, hogy a Biogaran állítólagosan az egyezség megkötésére „ösztönözte” a Niche-t.

248 Az ítélkezési gyakorlat alapján a Bizottság azt állítja, hogy a bírság összegének felső határát az EUMSZ 101. cikk értelmében vállalkozásként tevékenykedő, egyetlen gazdasági egységet képező valamennyi társaság összesített forgalma alapján kell kiszámolni. A Bizottság nem követett el hibát a Servier csoport forgalmának figyelembevételével.

249 A Bizottság végül azt állítja, hogy a generikus társaságokra kiszabott bírságok számításának módszere nem alkalmazható a Biogarannal szemben kiszabott bírság tekintetében. A Biogaran ugyanis a szabadalom jogosultját támogatta az eljárásával, és közreműködött abban, hogy egy generikus gyógyszergyártó számára kifizetést teljesítsenek annak érdekében, hogy az ne lépjen az anyavállalatának tevékenységével érintett piacára, ami nem hasonlítható össze a generikus gyógyszergyártók által betöltött szereppel.

2. A Törvényszék álláspontja

a) Az ügy példa nélküli, előre nem látható és összetett jellegéről

250 Az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy a bűncselekmények és büntetések törvény általi meghatározottságának elve megköveteli, hogy a törvény a jogsértéseket és az azokat szankcionáló büntetéseket egyértelműen határozza meg. E feltétel akkor teljesül, ha a jogalany – a releváns rendelkezés megfogalmazásából, szükség esetén a bíróságok által nyújtott értelmezés segítségével – megtudhatja, hogy mely cselekmények és mulasztások vonják maguk után a büntetőjogi felelősségét (lásd: 2015. október 22-i AC-Treuhand kontra Bizottság ítélet, C-194/14 P, EU:C:2015:717, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

251 A bűncselekmények és büntetések törvény általi meghatározottságának elvét nem lehet úgy értelmezni, hogy az tiltja a büntetőjogi felelősség szabályainak esetről esetre bírói értelmezés útján történő fokozatos világossá tételét, feltéve hogy az eredmény a jogsértés elkövetésekor észszerűen előrelátható, tekintettel különösen a szóban forgó jogi rendelkezéssel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatban ebben az időszakban figyelembe vett értelmezésre (lásd: 2015. október 22-i AC-Treuhand kontra Bizottság ítélet, C-194/14 P, EU:C:2015:717, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

252 Az előreláthatóság fogalmának hatálya nagymértékben a kérdéses szöveg tartalmától, a vonatkozó jogterülettől, valamint címzettjei számától és minőségétől függ. A törvény előreláthatóságával nem ellentétes, hogy az érintett személynek világos jogi tanácsokért kelljen folyamodnia ahhoz, hogy az adott ügy körülményei között észszerű szinten felmérhesse, hogy bizonyos cselekménynek milyen következményei lehetnek. Ez különösen igaz a szakmai tevékenységet ellátó személyek esetében, akik megszokták, hogy foglalkozásuk gyakorlásakor nagy gondossággal kell eljárniuk. Ezért elvárható tőlük az, hogy különös gondossággal értékeljék a foglalkozásukkal járó veszélyeket (lásd: 2015. október 22-i AC-Treuhand kontra Bizottság ítélet, C-194/14 P, EU:C:2015:717, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

253 Ehhez hozzá kell tenni, hogy a szakmai tanácsadás igénybevétele meglehetősen kézenfekvő a jelen esethez hasonló olyan helyzetben, ahol olyan licenciamegállapodás előkészítéséről és megszövegezéséről van szó, amelyet egy jogvita rendezésére irányuló egyezséggel összefüggésben kötnek meg.

254 Ebben az összefüggésben, jóllehet a vitatott határozatban megállapított jogsértés elkövetésének idején az uniós bíróságoknak még nem volt alkalmuk arra, hogy konkrétan állást foglaljanak a Servier, a Niche és a Biogaran által kötött megállapodások típusába tartozó egyezségekről és licenciamegállapodásokról, a Biogarannak – szükség esetén, miután világos jogi tanácsokat kért – számolnia kellett volna azzal, hogy a vállalkozás által tanúsított azon magatartást, amelyhez a Biogaran megállapodással hozzájárult, az uniós versenyjogi szabályokkal összeegyeztethetetlennek lehet nyilvánítani, tekintettel különösen a „megállapodás” és az „összehangolt magatartás” fogalmának a Bíróság ítélkezési gyakorlatából eredő tág hatályára (lásd ebben az értelemben: 2015. október 22-i AC-Treuhand kontra Bizottság ítélet, C-194/14 P, EU:C:2015:717, 43. pont).

255 A Biogaran így különösen feltételezhette volna, hogy az, hogy az anyavállalata a Niche-t az önmagukban versenykorlátozó kikötéseknek veti alá, aminek az alapját az ösztönzés, nem pedig a szabadalom érvényességének elismerése képezi, teljes mértékben megfosztja jogszerűségétől az ilyen kikötések szabadalmi jogvita rendezésére szolgáló egyezség keretébe illesztését. Az ilyen kikötések egyezségbe való felvétele ugyanis már nem a szabadalom érvényességének az egyezségekben részt vevő felek általi elismerésén alapul, és ezért a szabadalom olyan szabálytalan használatát képezi, amely nem kapcsolódik e szabadalom konkrét céljához (a mai napon hozott Servier és társai kontra Bizottság ítélet, T-691/14). Egyébiránt a felperes azt is feltételezhette, hogy azzal, hogy a Biogaran megállapodás révén további ösztönzést nyújt a Niche számára, megerősíti az anyavállalata által kötött megállapodás korlátozó jellegét. A felperes ezért észszerűen előre láthatta, hogy magatartása az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében foglalt tilalom hatálya alá tartozik (lásd ebben az értelemben: 2015. október 22-i AC-Treuhand kontra Bizottság ítélet, C-194/14 P, EU:C:2015:717, 46. pont; 2016. szeptember 8-i Lundbeck kontra Bizottság ítélet, T-472/13, fellebbezés alatt, EU:T:2016:449, 764. pont).

256 Ezen túlmenően meg kell jegyezni, hogy az ítélkezési gyakorlat jóval a megállapodás és az egyezség megkötése előtt nyilatkozott a versenyjog alkalmazásának lehetőségéről a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok fennállásával jellemzett területeken (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 8-i Xellia Pharmaceuticals és Alpharma kontra Bizottság ítélet, T-471/13, nem tették közzé, fellebbezés alatt, EU:T:2016:460, 314. és 315. pont).

257 Így a Bíróság már 1974-ben megállapította, hogy jóllehet az EUMSZ 101. cikk nem érinti a tagállami jogszabályok által az ipari tulajdon területén elismert jogokat, e jogok gyakorlása az e cikkben szereplő tilalmak alá tartozhat, és ez az eset állhat fenn, amikor egy ilyen jog gyakorlása a kartell céljaként, eszközeként vagy következményeként jelenik meg (1974. október 31-i Centrafarm és de Peijper ítélet, 15/74, EU:C:1974:114, 39. és 40. pont).

258 Emellett az 1988. szeptember 27-i Bayer és Maschinenfabrik Hennecke ítélet (65/86, EU:C:1988:448) óta egyértelmű, hogy a szabadalmakkal kapcsolatos jogviták egyezség útján rendezéséről szóló megállapodások az EUMSZ 101. cikk értelmében vett megállapodásoknak minősülhetnek.

259 Egyébiránt hangsúlyozni kell, hogy a vitatott megállapodással és egyezséggel a Niche, a Servier és a Biogaran valójában úgy határozott, hogy a piacról való kizárásról szóló megállapodásokat kötnek (a Servier és társai kontra Bizottság ügyben a mai napon hozott ítélet, T-691/14). Márpedig, jóllehet igaz, hogy a Bíróság csak egy, a vitatott határozat elfogadását követően hozott ítéletében mondta ki, hogy a piacról való kizárásra irányuló megállapodások, amelyekben a maradók kártalanítják a kilépőket, cél általi versenykorlátozásnak minősülnek, egyértelművé tette, hogy az ilyen típusú megállapodás „nyilvánvalóan” sérti a Szerződés versenyre vonatkozó rendelkezései mögötti azon alapvető kiindulópontot, amely szerint minden gazdasági szereplőnek önállóan kell meghatároznia a piacon folytatni kívánt politikáját (2008. november 20-i Beef Industry Development Society és Barry Brothers ítélet, C-209/07, EU:C:2008:643, 8. és 32–34. pont). A Biogaran megállapodáshoz hasonló megállapodás megkötésekor tehát a felperes nem hagyhatta figyelmen kívül a magatartása versenykorlátozó jellegét.

260 Kétségtelen, hogy mivel a Niche és a Servier közötti megállapodás egy szabadalmi jogvita egyezség útján történő rendezése keretében jött létre, és mivel a Biogaran megállapodás egy licencia- és ellátási megállapodás formáját öltötte, e megállapodások jogsértő jellege a Bizottsághoz hasonló külső megfigyelő számára nem feltétlenül jelenik meg egyértelműen, azonban a megállapodásban részt vevő felekről már nem mondható el ugyanez.

261 A fenti megfontolások összességére tekintettel meg kell állapítani, hogy a Biogaran, jóllehet nem folytatott tevékenységet a versenykorlátozással érintett piacon, észszerűen előre láthatta, hogy alkalmazandó rá az EUMSZ 101. cikkben megállapított tilalom.

262 E megállapítást nem kérdőjelezhetik meg a felperes által felhozott egyéb érvek sem.

263 Először is, bár a felperes az általa Sir F. Jacobstól kért jogi véleményre hivatkozik, nem szolgáltat elegendő bizonyítékot azon következtetés levonásához, hogy tényleges bizonytalanság merült fel a Biogaran megállapodásnak, illetve a Servier és a Niche között létrejött egyezségnek az uniós versenyjog szabályaira tekintettel meglévő jogellenes jellegével kapcsolatban. Ugyanis, jóllehet Sir F. Jacobs elismeri a Bizottság elemzésének újszerű jellegét és azt, hogy az uniós bírósági fórumok korábban sosem alkalmaztak ilyen „elemzési keretet”, egyúttal a Bizottság által kidolgozott elméleti háttér megalapozottságára vonatkozó következtetést von le.

264 E jogi vélemény egyébiránt nem tagadja, hogy az EUMSZ 101. cikk szó szerint arra utal, hogy a szóban forgó magatartások – vagyis valamely versenytárs kizárása – nem egyeztethetők össze a versenyjoggal. A Bizottság egyébiránt helyesen állapította meg a megtámadott határozat 597. preambulumbekezdésében, hogy a Servier kérdéseket vetett fel a vitatott megállapodások versenyjoggal való összeegyeztethetőségével kapcsolatban.

265 Másodszor, az arra alapított érv, hogy a Bizottság a saját gyakorlatának megfelelően nem szab ki bírságot, vagy pusztán szimbolikus bírságot szab ki az uniós bíróság által még nem értelmezett összetett jogi kérdések vizsgálata során, nem fogadható el. A jelen ügy keretében felmerülő egyes kérdések újszerűsége ellenére ugyanis a Biogaran a jelen esetben nem hagyhatta figyelmen kívül a Servier stratégiai tervének versenyellenes jellegét (a fenti 229–234. pont), ahogyan azt sem, hogy mivel a Servier 100%-os tulajdonában van, a leányvállalatként folytatott tevékenységét adott esetben a Servier és a leányvállalata által alkotott vállalkozásnak tudhatják be. Hasonlóképpen, a Bizottság helyesen fejtette ki a viszonválasz 80. pontjában, hogy bár a határozat hossza és az igazgatási eljárás időtartama kétségtelenül a tényállás összetettségét tükrözi, azok nem bizonyítják a jogsértés előre nem látható jellegét.

266 Mindenesetre az ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság széles mérlegelési mozgástérrel rendelkezik a pénzbírságok összegének meghatározásakor annak érdekében, hogy a vállalkozások magatartását a versenyszabályok tiszteletben tartásának irányába terelje. Az, hogy a Bizottság a múltban a meghatározott típusú jogsértések tekintetében bizonyos szintű bírságokat alkalmazott – azaz a jelen esetben a példa nélküli jogsértések esetén szimbolikus pénzbírságot –, nem foszthatja meg a Bizottságot azon lehetőségétől, hogy az 1/2003 rendeletben megjelölt határokon belül megemelje e szintet, ha azt az uniós versenypolitika érvényesítése érdekében szükségesnek tartja. Ellenkezőleg, az uniós versenyszabályok hatékony alkalmazása megköveteli, hogy a Bizottság bármikor kiigazíthassa a pénzbírságok szintjét e politika igényeinek függvényében (2016. szeptember 8-i Lundbeck kontra Bizottság ítélet, T-472/13, fellebbezés alatt, EU:T:2016:449, 773. pont).

267 Harmadszor, a felperes nem hivatkozhat arra, hogy a jogi tanácsadás jogilag tévesen minősítette a jogsértés megállapításának alapjául szolgáló magatartását. Az eljárás alá vont vállalkozásnak adott tanácsot érintő tévedés ugyanis nem eredményezheti a bírság kiszabása alóli mentesülést, ha e vállalkozásnak tudatában kellett lennie magatartása versenyellenes jellegének (lásd ebben az értelemben: 2013. június 18-i Schenker & Co. és társai ítélet, C-681/11, EU:C:2013:404, 37. pont).

268 Negyedszer, a felperes állításával ellentétben a Biogaran megállapodás kikötéseit e megállapodás aláírói nem tekinthették további versenykorlátozásnak. Ugyanis, bár a felperes azt állítja, hogy a megállapodás kikötései „nem vitatottak”, módjában állt megérteni, hogy a megállapodásnak – tekintettel arra, hogy más licenciamegállapodásokkal összehasonlítva atipikus kikötéseket tartalmazott, és nem írt elő a pénzfizetéssel szembeni valós ellentételezést – nem volt más célja, mint hogy a Servier potenciális versenytársát arra ösztönözze, hogy az ne lépjen a perindopril piacán, és e megállapodás következésképpen a versenyjog megsértésének minősül.

269 A fentiekből következik, hogy a jelen jogalapot el kell utasítani.

b) A bírság aránytalan jellegéről

270 Meg kell jegyezni, hogy a Biogarannal szemben az anyavállalatával egyetemlegesen kiszabott és általa aránytalannak tekintett bírság tekintetében a Biogaran által megfogalmazott ellenvetések azon a feltételezésen alapulnak, hogy a Biogarannak tudták be az anyavállalata által elkövetett jogsértésért való felelősséget, és így a Servier-től elkülönülő jogi személyként szabtak ki rá szankciót, jóllehet a magatartása nem olyan súlyú, mint az anyavállalatáé, és a jogsértésben való részvétele sokkal korlátozottabb, mint az utóbbié.

271 Márpedig ez a feltételezés az első kereseti jogalapra adott válaszban kifejtetteknek megfelelően tévesek.

272 Ugyanis, amint arra a Bizottság helyesen hivatkozik, a Biogaran nem a Servier-től független és különálló jogalanyként, hanem e csoport szerves részeként járt el, az anyavállalat felügyelete alatt. Jóllehet a Bizottság megállapította a Biogaran jogsértésben való közvetlen részvételét, és rámutatott arra, hogy a Biogaran megállapodás meghatározó jelentőségű volt a Servier és a Niche közötti egyezség korlátozó hatásainak megvalósulásában, a Biogaran felelősségét nem a Servier csoporttól elkülönülő, önálló jogi személyként állapította meg. A vitatott bírságot ugyanis az EUMSZ 101. cikk értelmében vett vállalkozásra szabták ki, amely vállalkozást a leányvállalat és az anyavállalata alkot, amelyek egyetemleges felelősséggel tartoznak a jogsértésért és a kapcsolódó bírság megfizetéséért, és nem célja olyan versenyellenes magatartások szankcionálása, amelyeket e két társaságnak mint különálló jogalanyoknak tudnak be.

273 A megtámadott határozat – amely a 7. cikk (1) bekezdésének b) pontjában megállapítja a Servier és a Biogaran együttes és egyetemleges felelősségét 131 532 600 EUR megfizetéséért – rendelkező részének alapjául szolgáló, az anyavállalatnak és a leányvállalatának a bírság megfizetéséért fennálló egyetemleges felelőssége nem értelmezhető akként, hogy a Biogarannak tudták volna be az anyavállalata által elkövetett jogsértésért való felelősséget.

274 Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy a bírságok megfizetésére vonatkozó egyetemleges felelősség uniós jogi fogalma a vállalkozás mint a Bizottság által az uniós versenyjogi szabályok megsértése miatt szankcióval sújtható jogalany fogalmának csupán *ipso iure* megnyilvánulása (2014. április 10-i Bizottság és társai kontra Siemens Österreich és társai ítélet, C-231/11 P–C-233/11 P, EU:C:2014:256, 57. pont; 2014. április 10-i Areva és társai kontra Bizottság ítélet, C-247/11 P–C-253/11 P, EU:C:2014:257, 122–124. pont). Ezért amennyiben az ítélkezési gyakorlat értelmében több személy személyes felelőssége is megállapítható a versenyjog szerinti egyetlen vállalkozás jogsértésben való részvételéért, e személyeket az említett jogsértésért egyetemlegesen felelősnek kell tekinteni (2014. április 10-i Bizottság és társai kontra Siemens Österreich és társai ítélet, C-231/11 P–C-233/11 P, EU:C:2014:256, 49. pont).

275 Ráadásul nincs jelentősége annak, hogy a vállalkozásoknak a jogsértésben való részvételük miatt felmerülő személyes felelőssége egyforma-e vagy sem, mivel a jogsértés megvalósulásának időszakában egyetlen gazdasági egységet képeztek (lásd ebben az értelemben: 2011. március 3-i Areva és társai kontra Bizottság ítélet, T-117/07 és T-121/07, EU:T:2011:69, 206. pont). A Bizottság szankcionálási

jogköre ezenfelül nem terjed ki arra, hogy a bírságnak az egyetemleges adóstársak által belső egyetemlegességi viszonyuk keretében fizetendő részösszegeit meghatározza (2014. április 10-i Bizottság és társai kontra Siemens Österreich és társai ítélet, C-231/11 P-C-233/11 P, EU:C:2014:256, 58. pont; 2014. április 10-i Areva és társai kontra Bizottság ítélet, C-247/11 P és C-253/11 P, EU:C:2014:257, 151. pont). A Biogaran egyébiránt a tárgyaláson a Törvényszék által feltett kérdésre adott válaszában rámutatott arra, hogy az anyavállalat megfizette a vitatott határozat 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett bírság teljes összegét.

276 A bírságnak az anyavállalat és az annak 100%-os tulajdonában álló leányvállalata által alkotott gazdasági egységre való kiszabásával, valamint a Servier csoport eladásai értékének figyelembevételével a Bizottság így megfelelt az uniós bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának, és nem alkalmazta tévesen a jogot (lásd ebben az értelemben: 2015. március 19-i Dole Food é Dole Fresh Fruit Europe kontra Bizottság ítélet, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 145–148. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2014. január 23-i Evonik Degussa és AlzChem kontra Bizottság ítélet, T-391/09, nem tették közzé, EU:T:2014:22, 129–135. pont).

277 Ugyanezen okokból a felperes arra sem hivatkozhat, hogy az egyenlő bánásmód elvének megsértésével szabták ki rá a bírságot.

278 Mivel ugyanis sem a Biogarannal, sem a Servier-vel szemben nem a külön jogalanyként megvalósított magatartásuk miatt szabtak ki szankciót, a Servier és a Biogaran helyzetének összehasonlítása nem releváns.

279 Ehhez hasonlóan, mivel a Biogarant csak a Servier-vel közösen alkotott gazdasági egység szerves részét képező jogalanyként kötelezték egyetemlegesen a bírság megfizetésére, a helyzete nem hasonlítható azon generikus társaságok helyzetéhez, akik a megtámadott határozat címzettjei. Míg a Servier csoportra kiszabott bírság e csoport értékesítéseinek értékén alapul, addig az említett társaságokra kiszabott bírságok nem számíthatók ki ugyanezen tényező alapján, mivel e társaságok nem voltak jelen a piacon a nekik felrótt magatartások időpontjában (a Servier és társai kontra Bizottság ügyben a mai napon hozott ítélet, T-691/14).

280 A Biogaran által a tárgyaláson emelt, arra alapított kifogás, hogy a Niche-t nem szankcionálták a Biogaran megállapodás alapján, mivel a Bizottság a Niche-sel szemben kiszabott bírság számításakor nem vette figyelembe a 2,5 millió GBP kifizetését, szintén nem fogadható el. e kifogásra ugyanis az egyenlő bánásmód elvével összefüggésben csak a tárgyaláson hivatkoztak e kifogásra, ezért az elfogadhatatlan, mivel nem indokolták, hogy a benyújtására miért csak e szakaszban került sor. Ezen túlmenően a korábban említetteknek megfelelően a Biogaran, a Servier leányvállalata nem volt összehasonlítható helyzetben azon generikus társaságokkal, amelyek a Niche-hez hasonlóan egyezséget kötöttek a Servier-vel. Végül az a körülmény – feltételezve annak bizonyítottságát –, hogy a Bizottság nem szankcionálta a Niche-t, nem mentesítheti a Biogarant egy olyan vállalkozás által elkövetett jogsértésért való felelősség alól, amelynek a tagja.

281 A fentiekből következik, hogy a jelen jogalapot el kell utasítani.

c) A bírság 10%-os felső határa

282 A felperes állítása szerint a Bizottság megsértette az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdését azzal, hogy a felperes éves forgalmának több mint 10%-át kitevő összegű bírságot szabott ki, és az anyavállalata, a Servier (476 millió EUR) eladásainak értékét vette alapul, holott maga a felperes egyáltalán nem teljesített eladásokat.

283 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdésében előírt felső határt az EUMSZ 101. cikk értelmében vállalkozásként tevékenykedő, egyetlen gazdasági egységet képező valamennyi társaság összesített forgalma alapján kell kiszámolni (lásd: 2013. május 8-i Eni kontra Bizottság ítélet, C-508/11 P, EU:C:2013:289, 109. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2013. július 11-i Team Relocations és társai kontra Bizottság ítélet, C-444/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:464, 172. és 173. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; lásd továbbá ebben az értelemben: 2013. november 26-i Groupe Gascogne kontra Bizottság ítélet, C-58/12 P, EU:C:2013:770, 56. pont).

284 A bírság arányosságát ugyanis különösen a bírság kiszabását indokoló, elrettentésre irányuló célkitűzésre tekintettel kell értékelni, és ennek során az érintett vállalkozás gazdasági erejének figyelembevétele érdekében az összesített forgalmat kell alapul venni (lásd ebben az értelemben: 2016. január 20-i Toshiba Corporation kontra Bizottság ítélet, C-373/14 P, EU:C:2016:26, 83. és 84. pont).

285 A jelen esetben a fenti megfontolásokból kitűnik, hogy az érintett vállalkozást a felperes és az anyavállalata, a Servier alkotja, amely két társaság gazdasági egységet, tehát egyetlen vállalkozást képez (lásd: fenti 206–234. pont). Következésképpen a fenti 283. pontban felhívott elvekkel összhangban a Bizottság a Servier csoport anyavállalatának a 2012. október 1. és 2013. szeptember 30. közötti időszakra vonatkozó teljes forgalmát vette alapul a fent említett, a forgalom 10%-ában meghatározott felső határ alkalmazásakor (a megtámadott határozat 3144. preambulumbekezdése).

286 Mivel e forgalom így némileg meghaladta a 4 milliárd eurót, a Törvényszék megállapítja, hogy a felperessel és az anyavállalatával szemben együttesen és egyetemlegesen kiszabott 131 532 600 euró összegű bírság nyilvánvalóan nem haladja meg ezt a határt.

287 Következésképpen a jelen kifogást, valamint a jelen jogalap egészét el kell utasítani.

288 A fenti megfontolások összességéből az következik, hogy a keresetet teljes egészében el kell utasítani, ideértve a jelen eset valamennyi körülményére tekintettel az arra irányuló kérelmeket is, hogy a Törvényszék a korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlása keretében törölje a bírságot vagy csökkentse annak összegét.

A költségekről

289 A Törvényszék eljárási szabályzata 134. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A felperest, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (kilencedik tanács)

a következőképpen határozott:

1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.

2) A Törvényszék a Biogarant kötelezi a költségek viselésére.

Gervasoni Madise da Silva Passos

Kihirdetve Luxembourgban, a 2018. december 12-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

I. A jogvita előzményei 1

A. A perindoprilról 1

1. A molekulára vonatkozó szabadalom 2

2. Másodlagos szabadalmak 2

3. A második generációs perindopril 2

B. A felperesről 3

C. A Niche perindoprillal kapcsolatos tevékenységei 3

D. A perindoprilra vonatkozó jogvitákról 3

1. Az ESZH előtti jogviták 3

2. A nemzeti bíróságok előtti jogviták 4

E. Az egyezségekről 4

1. A Niche, az Unichem, a Matrix és a Servier között létrejött, egyezség útján történő vitarendezésről szóló megállapodásokról 4

2. A Niche és a Biogaran között létrejött megállapodásról 6

F. Az ágazati vizsgálatról 6

G. Az igazgatási eljárásról és a megtámadott határozatról 7

II. Az eljárás és a felek kérelmei 8

III. Az elfogadhatóságról 8

A. A harmadik kereseti kérelemről, amellyel a felperes azt kéri, hogy a Servier által benyújtott kereset keretében megtámadott határozat egészben vagy részben való megsemmisítésében megnyilvánuló kedvezmény illesse meg a felperest 8

B. Az ellenkérelem egyes mellékleteinek és az e kérelemben benyújtott bizonyítékoknak az elfogadhatóságáról 9

1. A felek érvei 9

2. A Törvényszék álláspontja 10

IV. Az ügy érdeméről 11

A. A tények elferdítésére alapított jogalapról, amennyiben a megtámadott határozat tévesen állapítja meg, hogy a Biogaran megállapodás további ösztönzőként szolgált a Niche arról való meggyőzésére, hogy kössön egyezséget a Servier-vel 12

1. A felek érvei 12

a) A Biogaran megállapodás és az egyezség közötti kapcsolat elemzése során elkövetett értékelési hibáról 12

1) A megállapodásra és az egyezségre irányuló tárgyalások időbeli sorrendjéről ... 12

2) Az egyezség és a Biogaran megállapodás közötti jogi kapcsolatról 13

3) A Niche ösztönzésére irányuló szándékról 14

b) A felperes Biogaran megállapodás megkötéséhez fűződő üzleti érdekének a figyelembevételéről 15

1) Az A termékről 15

2) A B termékről 17

3) A C termékről 17

2. A Törvényszék álláspontja 18

a) Előzetes észrevételek 18

b) A Biogaran megállapodás jelentette ösztönző előny fennállásáról 20

B. A téves jogalkalmazásra alapított jogalapról, amennyiben a megtámadott határozat nem bizonyítja a Biogaran részvételét a versenyszabályok megsértésében 28

1. A felek érvei 28

a) A Biogaran megállapodás jogsértő jellegéről 28

b) Az anyavállalat tevékenységeiért való felelősség leányvállalatnak való betudása 29

c) A Servier jogsértő magatartásának Biogaran általi ismeretéről 30

2. A Törvényszék álláspontja 31

C. Az arra alapított jogalapról, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot a bírság Biogarannal szembeni kiszabásakor 36

1. A felek érvei 36

a) Az ügy példa nélküli, előre nem látható és összetett jellegéről 36

b) A bírság arányos jellegéről 37

c) A bírság 10%-os felső határa 38

2. A Törvényszék álláspontja 38

a) Az ügy példa nélküli, előre nem látható és összetett jellegéről 38

b) A bírság aránytalan jellegéről 41

c) A bírság 10%-os felső határa 42

A költségekről 43

i — A jelen szöveg 63., 147., 218. és 260. pontjában az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.